

1 ponedjeljak, 05.11.2007.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 ... Početak u 10.00h

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, gospođo tajnice, odnosno,
6 gospodine tajniče. Molim Vas, najavite predmet.

7 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet
8 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Popovića i ostalih*.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Vidim da su svi optuženi tu osim
10 gospodina Beare, optuženog Beare. Kakav je problem sa Vašim klijentom, gospodine
11 Meek?

12 G. MEEK: [simultani prevod] Časni Sude, to je pitanje. Jedan od stražara
13 mi je rekao da je on bolestan. On me nije nazvao. Koliko sam shvatio... da li
14 postoji faks kojim se on odriče svojih prava da bude prisutan? Trebalo bi da
15 pozove pritvorsku jedinicu da vidim da li postoji taj faks.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Rečeno nam je da će taj faks
17 stići tokom dana.

18 G. MEEK: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Ja bih želio da vidim
19 kopiju toga kada to dođe.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Timovi Odbrane, vidim da je
21 odsutan gospodin Bourgon i gospodin Ostojić. I to je to. Tužilaštvo, gospodin
22 McCloskey, gospodin Thayer, nitko drugi. Zna da imamo tehničkih problema
23 jutros? Čekali smo sat vremena da vidimo da li se to može riješiti. Rečeno nam
24 je da nije pronađeno nikakvo rješenje do sada. Posljedice tih će tokom cijelog

25

26

27

28

29

30

1 tehničkih problema na koje smo naišli su sljedeće: Iako se postupak snima pa se
2 transkribuje - drugim riječima, iako postoji transkript i postojat postupka,
3 niko od nas, a to uključuje i sudije, neće biti u mogućnosti da vidi transkript
4 na našim ekranima, na oba ekrana.

5 Mi smo razmišljali o mogućnostima i različitim opcijama koje su nam na
6 raspolaganju. Također nam je rečeno da neki od timova Odbrane oklijevaju u vezi
7 s mogućnošću da se nastavi sa radom bez transkripta. Želio bih da znam precizno
8 koji su Vaši prigovori, tako da smo u mogućnosti da odlučimo koju težinu tome da
9 pridamo i da donesemo odluku da li ćemo nastaviti sa zasjedanjem ili ne.

10 Također nam je rečeno da na strani Tužilaštva nema nikakvih prigovora da
11 se nastavi sa postupkom, iskazom generala Smitha. Timovi Odbrane, da li neko od
12 Vas ne želi da se nastavi ovaj postupak? Da, gospodine Živanoviću, izvolite.

13 G. ŽIVANOVIĆ: Hvala, časni Sude. Ja ne mogu da slijedim transkript i ne
14 mogu tačno da zapamtim tačne faze, tačne prevode nakon cijelog iskaza svjedoka i
15 ne mogu da to upoređujem sa transkriptom kada ga dobijem.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A zašto Vas to danas brine? Vi nećete
17 danas unakrsno ispitivati tog svjedoka, jer ovaj svjedok mora da se vrati, a
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 transkript će Vam biti na raspolaganju već danas poslijepodne, a najkasnije
2 sutra. Vi nećete unakrsno ispitivati svjedoka ni sutra, nećete unakrsno
3 ispitivati svjedoka ni prekosutra, prema tome proći će prilično vrijeme do
4 trenutka kada ćete Vi početi unakrsno ispitivati svjedoka. Dotle ćete imati
5 dovoljno mogućnosti da pregledate cijeli transkript i primat ćete prevod,
6 simultani prevod njegovog svjedočenja kako se ono bude odvijalo. A nećete ni u
7 jednom trenutku dobiti transkript na B/H/S-u, jer transkript je uvijek na
8 engleskom.

9 G. ŽIVANOVIĆ: To je tačno. Ja ću dobiti taj transkript kasnije tokom
10 dana. Uredu. Onda, u tom slučaju, ne ulažem prigovor.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Da li neko drugi ulaže prigovor?
12 Naravno, podrazumeva se da će transkript biti na raspolaganju u svakom slučaju.
13 Gospodine Josse?

14 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne, mi ne ulažemo prigovor. Ali mogu li
15 pozvati mog uvaženog kolegu, gospodina Thayera da izuzetno polako ispituje jer
16 ja ću morati da bilježim rukom mnoge stvari, isto onako kako sam radio dvadeset
17 godina svoje prakse prije nego što sam došao ovde. Ja nemam nikakvih problema s
18 tim, ali potrebno je da se sve odvija sporije.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je to fer. Gospodine Thayer,
20 Vi se slažete s tim? Da li neko drugi želi da pokrene neki prigovor? Hvala. I da
21 bih umirio optužene, Vi ćete biti u mogućnosti da pratite postupak jer ćete
22 dobivati prijevod u svakom slučaju. Dakle, sljedeća stvar, prije nego što
23 počnemo sa generalom Smithom, treba da malo reorganizujemo raspored za danas.
24 Prvo da počnemo sa radom i onda tokom rada ćemo Vam prenijeti kada imamo namjeru
25 da pravimo pauze, pošto smo sada već izgubili jedan sat, izgubili ga. Pokušat

26

27

28

29

30

1 ćemo da napredujemo što više možemo.

2 Pretpostavljam da nema nikakvih preliminarnih pitanja?

3 G. THAYER: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine predsjedavajući,
4 nema preliminarnih pitanja.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Gospođu poslužiteljice, molim
6 Vas uvedite generala Smitha.

7 Gospodine Popović, ali zašto ne držite slušalice tamo gdje one treba da
8 budu?

9 OPTUŽENI POPOVIĆ: Časni Sude, smeta mi. Ovako mi je... sasvim dobro
10 čujem. Sasvim dobro čujem, ali inače kad stavim ovako, smeta mi za uši.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Hvala.

12 [Svjedok je ušao u sudnicu]

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, generale.

14 SVJEDOK: [simultani prevod] Dobro jutro.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro došli na Međunarodni sud. Želim
16 da Vam se prvo izvinem zbog ovog odlaganja. Imali smo tehničkih problema. Još
17 uvijek imamo taj tehnički problem, ali smo to raspravljali sa stranama i
18 dogovorili se, postoji suglasnost da možemo da nastavimo sa radom bez obzira što
19 se nastavio i ovaj tehnički problem koji imamo. Jedini problem koji trenutno
20 postoji i za Vas je, iako biste uobičajeno bili u mogućnosti da pratite postupak
21 na dva ekrana koja imate pred sobom, danas neće uopšte biti transkripta. Pa,
22 prema tome nećete biti u mogućnosti da pratite postupak osim ono što budete
23 čuli.

24 Prije nego što počnete da svjedočite, od Vas se traži da date svečanu
25 izjavu. Tekst te izjave Vam sada daju i molim Vas, pročitajte to na glas. I to

26

27

28

29

30

1 će biti Vaša svečana zakletva pred nama.

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu,
3 cijelu istinu i ništa osim istine.

4 SVJEDOK: RUPERT ANTHONY SMITH

5 [Svjedok odgovara putem prevodioca]

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine. Molim Vas, izvolite,
7 sjedite. Raskomotite se. Ono što će se sada dešavati je da ćete početi sa Vašim
8 svjedočenjem. I koliko smo shvatili, vratiti ćete se kasnije da se nastavi
9 unakrsno ispitivanje u kasnijoj fazi.

10 Gospodin Thayer će Vas prvi ispitivati. Pošto nemamo transkript danas,
11 moramo bilježiti rukom. Pa sugerišem da u svojim odgovorima pokušate da malo
12 usporite tako da niko nema velike probleme. Također, pošto govorite isti jezik
13 kako i gospodin Thayer, uvijek dozvolite malu pauzu između pitanja i odgovora,
14 jer prevodiocima to treba. Inače ćemo imati problema.

15 Što se ostalog tiče, radit ćemo do 11.30h...

16 PREVODILAC: Ispravka prevodioca: "11.40h".

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] ... i napraviti ćemo pauzu od 30 minuta.
18 I onda od 12.10h do 13.45h. Uredu? Na taj način ćemo malo iskoristiti, povratiti
19 vrijeme koje smo izgubili.

20 Da, gospodine Thayer, izvolite.

21 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. Još
22 jednom, dobro jutro sudijama i dobro jutro svima ovdje.

23 Ispituje g. Thayer:

24 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

25 P: Dobro jutro, generale.

26 O: Dobro jutro.

27

28

29

30

1 P: Molim Vas, recite Vaše ime za zapisnik.

2 O: Moje ime je Rupert Smith.

3 P: Generale, izgubili smo malo vremena, pa ću, mislim, ići malo brže
4 kroz Vaše obrazovanje i vojno iskustvo. Pokušat ću da to rezimiram brzo. Ali,
5 ako nešto kažem pogrešno, molim Vas, ispravite me.

6 Gospodine, rođeni ste 1943., diplomirali ste na Haileybury i Kraljevskom
7 koledžu i Sandhurstu. Stupili ste 1962. u britansku vojsku i to u vazduhoplovnu
8 pukovniju 1964. Vi ste... obavljajući svoju službu, bili u Africi, Bliskom
9 Istoku, Evropi, na Karibima i u Aziji. Konkretno, ako pogledamo poslednjih 10
10 godina Vaše službe, Vi ste bili general, zapovjednik 1. oklopne divizije od
11 1990. do 1992. godine, uključujući i rat u Zaljevu. Služili ste kao pomoćnik
12 načelnika štaba odbrane u operacijama od 1992. do 1994. godine, na to ćemo se
13 vratiti za koji trenutak. Komandovali ste UNPROFOR-om u Bosni i Hercegovini
14 tokom 1995. Vi ste general koji je bio zapovjednik u Sjevernoj Irskoj od 1996.
15 do 1998. godine i služili ste kao zamjenik vrhovnog komandanta Savezničkih snaga
16 u Evropi od 1998. do 2001. godine. Pokrivali ste operacije NATO-a na Balkanu i
17 penzionisali ste se u činu general potpukovnika 2002. godine. Da li je to
18 ispravan rezime Vaše službe?

19 O: Dvije ispravke. Ja sam se penzionisao kao general, a ne kao general
20 potpukovnik. A puna titula mog položaja u Ministarstvu odbrane 1992. godine, bio
21 je pomoćnik načelnika odbrane za operacije i bezbjednost.

22 P: Generale, kakvim se poslom sada bavite?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sad sam konzultant.

2 P: Želio bih da se vratimo na vrijeme kada ste radili u Ministarstvu
3 odbrane, prije nego što ste bili raspoređeni na službu u Sarajevo. Kada ste bili
4 u Ministarstvu odbrane, možete li opisati Pretresnom vijeću šta ste radili?

5 O: Možda je najlakši način da opišem svoj posao, a to je bio novi posao.
6 Dakle, novi, nova funkcija u ministarstvu koja je stvorena kao rezultat iskustva
7 iz 1991., iz rata u Zaljevu. Ja nikada prije toga nisam radio u Ministarstvu
8 odbrane, a posao je bio u suštini da budem operativni oficir, oficir zadužen za
9 operacije svih oružanih snaga Ujedinjenog Kraljevstva. Prema tome, svaka
10 operacija koju smo izvodili u manjem ili većem stepenu je prolazila kroz moj
11 stol, kroz moje ruke.

12 P: A da li ste učestvovali i koliko ste učestvovali u operacijama koje
13 su se odnosile na bivšu Jugoslaviju?

14 O: U smislu da su te operacije, dakle, britanska strana tih operacija je
15 bila nešto u čemu sam ja učestvovao. Učestvovao sam u politici raspoređivanja
16 snaga i slično.

17 P: Da li biste Pretresnom vijeću naveli neke konkretne primjere, teme
18 ili područja u kojima ste bili angažovani, posebno kada je riječ o operacijama u
19 bivšoj Jugoslaviji kada ste bili načelnik operacija u Ministarstvu odbrane?

20 O: Pa, prvobitno raspoređivanje, ustvari, treba da počnem s tim da mi
21 već bili rasporedili snage u Hrvatskoj kada sam ja bio postavljen na tu dužnost,
22 kada sam počeo da se bavim tim poslom. To je bio početni raspored borbenih grupa
23 u Bosni i Hercegovini kao dio UNPROFOR-a. Zatim je bio posao koji je bio
24 direktno povezan s tim. Svi pregovori, štapski rad koji je uključivao NATO,

25

26

27

28

29

30

1 prisustvo NATO-a u tim operacijama, dakle, zone zabrane letenja, zone
2 isključenja i bezbjedne zone.

3 P: Da li ste također u izvesnom stepenu bili angažovani sa takozvanom
4 kontakt grupom? Pretresno vijeće je čulo reference i pominjanje kontakt grupe,
5 možete li nam reći kakav je bio Vaš angažman u tome?

6 O: Da, bio sam angažovan sa kontakt grupom, ali u podršku. Jer samom
7 kontakt grupom se bavio jedan drugi odjel, Ministarstvo spoljnih poslova. Ja bih
8 bio tamo samo kao vojni savjetnik i podrška funkcioneru Ministarstva spoljnih
9 poslova koji je imao direktne kontakte sa kontakt grupom.

10 P: Šta je bila kontakt grupa?

11 O: Kontakt grupa je osnovana, i u njenom osnivanju je učestvovalo
12 nekoliko zemalja, nakon što su Sjedinjenje Američke Države odbile Vance-Owenov
13 plan. Ako se dobro sjećam, to je bilo 1993. godine. Početna grupa zemalja,
14 koliko se sjećam, su bili Sjedinjene Američke Države, Rusija, Britanija,
15 Francuska i Njemačka. Ideja je bila da ostanu u kontaktu, međusobnom kontaktu;
16 te zemlje da ostanu u međusobnom kontaktu i da koordiniraju svoju politiku.

17 P: Da li se sjećate datuma kada ste Vi preuzeli komandu nad UNPROFOR-om
18 u Bosni i Hercegovini?

19 O: To je kraj januara 1995., mislim da je to bio 26-i. Ali možda
20 griješim u dan ili dva.

21 P: Gdje je bio Vaš štab, Vaša komanda?

22 O: Moja komanda je bila u Sarajevu... samom Sarajevu u rezidenciji. A

23

24

25

26

27

28

29

30

1 postojala je i pozadinska komanda u Splitu. Moja komanda je bila u Sarajevu.

2 P: A ko je tu bio prije Vas? Ko je bio Vaš prethodnik?

3 O: Moj prethodnik je bio general sir Michael Rose. U to vrijeme, on je
4 bio general potpukovnik.

5 P: Kada ste stigli u Sarajevo, ko Vam je bio direktno nadređen?

6 O: Moj direktno nadređeni je bio general Janvier u Zagrebu.

7 P: Da li je postojalo i civilno rukovodstvo UN-a koje je bilo iznad Vas
8 također?

9 O: Da. Bio je specijalni predstavnik generalnog sekretara, gospodin
10 Akashi koji je također bio u Zagrebu.

11 P: A kome... koga je izvještavao gospodin Akashi?

12 O: On je izvještavao generalnog sekretara u New Yorku.

13 P: Generale, kada su se donosile velike odluke, gdje su se donosile
14 takve odluke? U Sarajevu, gdje ste Vi bili stacionirani ili na nekom drugom
15 mjestu?

16 O: Nisam sasvim siguran kada kažete velike... odluke velikih razmjera.

17 P: Pa, da Vam navedem jedan primjer. Naprimjer, podrška bliska...
18 podrška iz vazduha koja je tražena negdje u Vašem području komandovanja, gdje bi
19 se donijela takva odluka?

20 O: Htio bih da napravim razliku između bliske podrške iz vazduha i
21 drugih oblika vazdušnih napada. Ako je riječ o bliskoj podršci iz vazduha u
22 odbranu snaga UNPROFOR-a, onda se to može tražiti, i to može bilo ko da traži.
23 Odluke bi se donijele da li će se odgovoriti na taj zahtjev, na taj poziv i te
24 odluke su se donosile uz komandni lanac. Striktno govoreći, to se nikad nije
25 mijenjalo.

26 Ono što bi se dešavalo je da tokom godine 1995. godine pa sve do iza
27
28
29
30

1 londonske konferencije u julu, ta odluka je nešto što je sve više donosio
2 politički lanac komande. Ali drugi oblici vazdušnog napada u kojima se također
3 bacaju bombe, ali je svrha da se, recimo, nametne zona isključenja - to bi bio
4 jedan primjer - to je uvijek bilo nešto o čemu se odluka donosila na višem
5 nivou, a ne kao kada je riječ o traženju bliske podrške iz vazduha. Nakon kraja
6 maja 1995. godine, ta odluka je nešto što je morao da donese generalni sekretar
7 Boutros-Ghali u New Yorku i to je tako ostalo sve do iza londonske konferencije.

8 P: Možda ćemo se kasnije vratiti na neke od tih tema. Kada ste stigli u
9 Sarajevo, generale, da li ste imali načelnika štaba?

10 O: Jesam.

11 P: Da li ste imali više različitih načelnika štaba tokom Vaše službe?

12 O: Da. Oni su se mijenjali svakih šest mjeseci. Imao sam tri.

13 P: Da li se sjećate njihovih imena? Izvinjavam se, generale, imamo...

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, samo trenutak. Da, generale
15 Miletić?

16 OPTUŽENI MILETIĆ: Ja se, časni Sude, izvinjavam ali, ovaj, ja bih zaista
17 zamolio da se pridržavamo onoga što smo se dogovorili, da malo uspori gospodin
18 Thayer i da se uspori sa odgovorima, da možemo nešto da zapišemo ako... Ovo se
19 ništa ne razlikuje od ostalih ispitivanja dosada. Čak naprotiv i mislim da je
20 brže.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. I ja sam isto stekao taj utisak.
22 Zaboravili smo što sam ja na početku rekao. Dakle, zamolit ću da i jedan i drugi
23 usporite. Hvala.

24 G. THAYER: [simultani prevod]

25

26

27

28

29

30

1 P: Generale, da li se sjećate imena Vaših načelnika štaba i otprilike u
2 koje vrijeme su bili na službi?

3 O: Jedini koga se sada mogu sjetiti je onaj koji je bio srednji po redu.
4 To je bio general Nicolai. On je bio moj načelnik štaba otprilike od marta pa
5 sve do septembra te godine, dakle, 1995. godine.

6 P: Da li ste imali i svoje pomoćnike u vrijeme dok ste obavljali službu?

7 O: Da, imao sam svog pomoćnika.

8 P: Kako se ta osoba zvala?

9 O: Imao sam zapravo dvojicu. Prvo jednog, a onda drugog. Prvo je bio
10 pukovnik Baxter a drugi je bio pukovnik Chorleton */sic/*. Koliko se ja sjećam,
11 Baxter je otišao krajem septembra, početkom oktobra. Nakon čega je došao
12 Chorleton */sic/*.

13 P: Osim što je UNPROFOR za Bosnu i Hercegovinu imao sjedište u Sarajevu,
14 da li je postojao i podređeni još jedan sektor koji je također imao svoje
15 sjedište u Sarajevu?

16 O: Da. Sektor Sarajevo je imao vlastitu komandu koja se također nalazila
17 u samome gradu Sarajevu.

18 P: Da li ste bili smješteni u istoj zgradi ili je sektor Sarajevo bio na
19 nekoj zasebnoj lokaciji?

20 O: Bio je na zasebnoj lokaciji.

21 P: Gdje?

22 O: Ako se ne varam, u zgradi PTT-a. U svakom slučaju, negdje u tom
23 smjeru.

24 P: Da li se sjećate ko je bio komandant sektora Sarajevo u periodu dok
25 ste Vi bili na službi tamo, generale?

26 O: Imali smo tri komandanta u vrijeme dok sam ja bio tamo. Prvi je bio

27

28

29

30

1 brigadni general Gobillard, sljedeći je bio brigadni general Bashley /sic/.
2 Trećeg se ne mogu sjetiti, ali on je stigao, ja mislim, u novembru.

3 P: Kada ste preuzeli komandu nad UNPROFOR-om za Bosnu i Hercegovinu,
4 recite, općenito govoreći, kakva je bila vojno-politička situacija pred kojom
5 ste se našli u periodu januar-februar 1995. godine?

6 O: Opća situacija je bila takva da je nedugo prije toga bio potpisan
7 sporazum o prekidu neprijateljstava između Federacije i bosanskih Srba. Taj se
8 sporazum uglavnom držao u vrijeme kada sam ja došao i preuzeo komandu.

9 P: U vezi sa tim sporazumom o prekidu neprijateljstava, generale, recite
10 da li se održavao ili vodio proces sastanaka čija je svrha bila da se taj
11 sporazum sprovodi?

12 O: Da, tako je.

13 P: Taj proces, da li je imao neko svoje ime? I molim Vas, usput opišite
14 Pretresnom vijeću da li je taj proces funkcionirao u vrijeme dok ste bili tamo?

15 O: Da. Imalo je svoje ime. Radilo se o nekakvoj zajedničkoj komisiji. Ne
16 mogu se točno sjetiti pravog punog naslova. Proces, kao što je bio zamišljen,
17 nije profunkcionirao u tom obliku. Nije funkcionirao ni kada sam preuzeo
18 komandu, niti se situacija popravila u tjednima koji su slijedili.

19 P: I koja je bila ideja? Šta je ta zajednička komisija trebala da radi?

20 O: Morao bih pročitati sporazum da Vam mogu dati precizan odgovor. Ali,
21 općenito govoreći, zamisao je bila da unutar te komisije dvije strane razriješe
22 ona pitanja koja bi se mogla vidjeti kao razlozi za početak borbi. I dakle, to
23 je trebalo biti napravljeno u okviru rada komisije.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Generale, nedugo nakon Vašeg dolaska, recite da li ste počeli
2 održavati sastanke sa cijelim nizom civilnih i vojnih rukovodilaca zaraćenih
3 strana?

4 O: Da, da. Postojao je cijeli jedan program sastanaka kroz koji sam
5 prošao. Sastao sam se sa glavnim sudionicima na svim stranama.

6 P: Da li biste nam mogli navesti imena nekih od osoba sa oba dvije
7 strane i iz vojnog i iz civilnog rukovodstva kako na strani Bošnjaka muslimana
8 tako i na strani bosanskih Srba? S kim ste se to sastajali?

9 O: Ići ću redom kako ste Vi to počeli. To su bili predsjednik
10 Izetbegović; Muratović, koji je bio ministar čije je zaduženje bilo upravo
11 kontakti sa Ujedinjenim narodima; Silajdžić; general Delić, on mi pada na pamet
12 - sa, da tako kažemo, sarajevske strane. A na Palama sam se sastajao sa
13 Karadžićem, Koljevićem, Krajišnikom, Mladićem. To su ta četiri imena.

14 P: Da li je na tim sastancima, da li su povremeno prisustvovali i
15 predstavnici UN-a iz civilnog sektora?

16 O: Gotovo uvijek. Ja sam imao funkcionere iz službe za civilne poslove.
17 Iako su oni bili u komandi, ja bih ih poveo sa sobom. U tim prvim danima sam
18 uvijek imao - da, da, svakako - funkcionere UN-a sa sobom.

19 P: Da li se sjećate imena tih ljudi koji su povremeno išli s Vama?

20 O: Glavni u tim prvim danima je bio Enrique Aguilar koji je bio
21 Meksikanac. Nešto kasnije, Dejan Mihov /sic/; ako se ne varam on je bio iz
22 Bugarske. Zatim ima jedna praznina. Kasnije se pojavio Antonio Pedojen /sic/, on
23 je počeo raditi od septembra. To su ova tri imena.

24 P: Da li je gospodin Akashi bio prisutan na nekim od tih sastanaka?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. On je dolazio na sastanke. To su bili njegovi sastanci. On nije
2 dolazio sa mnom na sastanke.

3 P: Općenito govoreći, koji su bili razlozi za te sastanke, a posebno u
4 prvom periodu kada ste tamo bili na službi? Dakle, u januaru pa sve do, recimo,
5 aprila 1995. godine?

6 O: Koliko sam shvatio Vaše pitanje, pitate me koja je bila svrha mog
7 dolaska, a ne svrha zajedničke komisije, ili kako se već ona zvala. Dakle, ja
8 sam želio da se upoznam sa svim tim ljudima, da shvatim koji su njihovi stavovi,
9 koje su njihove namjere.

10 P: Možda je ovo pitanje previše naivno i preočigledno, ali zbog čega ste
11 to radili?

12 O: Pa, ja sam imao svoj zadatak, zadatak koji sam ja dobio. A, ukratko,
13 to je bilo da se pobrinem da se isporučuje humanitarna pomoć, da se izvrše
14 uputstva Vijeća sigurnosti u vezi sa zonama isključenja i bezbednim zonama. I
15 sad, da bi se tako nešto napravilo usred rata, iako je vladalo primirje, morao
16 sam shvatiti kakve su namjere, kakvi su stavovi raznih strana koje su tu bile
17 uključene.

18 P: Da li su ta Vaša nastojanja da shvatite namjere strana, raznih
19 strana, da li ste to probali uobličiti na neki konkretan način ili je to ovisilo
20 od sastanka do sastanka kako će to izgledati?

21 O: Ne. Ja sam tome prišao relativno sistematski; tim svojim
22 nastojanjima. Dakle, to je imalo svoj konkretan oblik. Ja sam to definirao kao
23 moja teza. I na taj sam određeni način onda postavljao pitanja, dobivao
24 informacije kako bi sam sebi razjasnio šta se zbiva u tom prvom periodu i kako
25 bih mogao na temelju toga raditi projekcije kako će stvari izgledati ubuduće.

26 P: Generale, tu Vašu tezu, molim Vas, objasnite nam kako je to

27

28

29

30

1 izgledalo? Kako je do toga došlo? Kojim procesom ste kroz vrijeme razrađivali tu
2 Vašu tezu?

3 O: Pa ja bih počeo od procesa. U osnovi, imali smo dnevne izvještaje,
4 razne izvore informacija, vlastite oficire, zatim oficire iz sektora i komandi
5 sektora koji su mi također dostavljali informacije o tome šta, po njihovom
6 mišljenju, se zbiva; šta su govorili ljudi s kojima su oni bili u kontaktu i šta
7 su ti ljudi radili.

8 Zatim sam imao ja kontakte sa rukovodstvom. To je bio sljedeći izvor.
9 Ono što je stajalo iza te moje teze... Ako bih samo mogao objasniti kako je to u
10 teoriji izgledalo... Ja sam, naime, već puno ranije dok sam bio na službi razvio
11 praksu da ukoliko se nađem u određenoj situaciji koja mi nije sasvim jasna, da
12 onda prvo ja razvijem određenu hipotezu koristeći se okolnostima koje su mi na
13 raspolaganju. I onda prikupljam informacije koje potvrđuju ili negiraju tu moju
14 hipotezu iz čega bih onda razvio jednu tezu koja bi pokrivala situaciju. I na
15 taj način je moj štab i moje vlastito razmišljanje bilo fokusirano na određene
16 ciljeve.

17 U ovom konkretnom slučaju mi je postajalo sve jasnije, uglavnom iz ovih
18 razgovora sa raznim rukovodstvima, da niti jedna od strana u sukobu zapravo ne
19 želi da se u toj fazi još ostvari mir. Taj sporazum o prekidu neprijateljstava
20 je bilo nešto što mi se činilo da neće funkcionirati. I pokazatelji da stvar ne
21 funkcionira, bilo ih je sve više tokom februara, marta i početkom aprila.

22 Rekavši to najjednostavnije, rekao bih to ovako: Federacija je polako jačala i
23 već je bila sabijena u dovoljno mali prostor da je njihova brojčana nadmoć plus
24 naoružanje koje su počeli dobivati, da će im to dati prednost ukoliko ponovo
25 započnu sa borbom. I smatrao sam da će oni htjeti da izmjene situaciju u svoju

26

27

28

29

30

1 korist koristeći se oružanom silom.

2 S druge strane pak, bosanski Srbi su imali toliko teritorija, a tako
3 malo ljudstva da su oni bili previše rašireni na tom prostoru. Oni, njima bi
4 odgovaralo da prekid neprijateljstava profunkcionira kako bi se mogli dalje na
5 temelju toga vršiti pregovori. Međutim, to im nije bilo moguće. Jedini način na
6 koji su oni mogli zadržati teritorij je bio taj da stvore, da tako kažem, još
7 vojnika. I njihov stalni problem su bile enklave. Posebno one na istoku,
8 Srebrenica, Žepa i Goražde jer su one, iz njihove perspektive, njima bile u
9 zaleđu pa su morali posvetiti velik broj snaga i resursa da bi ih držali pod
10 kontrolom.

11 I u svijetlu toga sam ja došao do zaključka. I to sam naglašavao, to je
12 bila moja teza, ja sam bio naravno spreman da na temelju drugih informacija
13 prihvatim neku drugu tezu. Nisam prestao tražiti takve informacije, ali ih nisam
14 našao. Dakle, u svakom slučaju, ne samo da je postojala vjerojatnost da će doći
15 do prekida ovog primirja, nego i da će bosanski Srbi kako bi zadržali teritorij
16 koji su imali i to sam tako rekao, pritisnuti istočne enklave - i to u svrhu
17 smanjivanja njihovog značaja i kako bi oslobodili snage koje bi onda mogli
18 koristiti za obranu drugih teritorija koje su držali u odnosu na Federaciju.

19 P: Generale, pomenuli ste različite izvore informacija koje su dolazile
20 do Vas ili koje ste Vi tražili u tom procesu. Da li su to bile informacije i
21 čisto vojne prirode, tako da kažemo, ili su obuhvatale i informacije koje su
22 bile šire političke prirode, ako možete da napravite takvu razliku?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Mi smo svakako dobijali izvještaje uz komandni lanac UN-a sa civilne
2 strane. Bio je priličan broj informacija koje su dolazile iz same zemlje.

3 Recimo, iz Britanije u ovom slučaju. Francuzi su dobijali iz Francuske. Dakle,
4 to se dobijalo koliko god je moguće; koliko god je to bilo moguće dobijati.

5 P: Koliko Vam je bilo značajno to da budete svjesni političkog konteksta
6 u kojem dolazi do ovog vojnog razvoja?

7 O: Bilo je vrlo važno da bi se to moglo shvatiti. Situacija u kojoj sam
8 se ja nalazio, bila je apsolutno između vojske i politike.

9 P: Generale, ono što bih sada želio je da razgovaramo o nekim konkretnim
10 sastancima koje ste imali u tom periodu, martu 1995. godine. Želio bih da
11 skrenem Vašu pažnju na prvu nedelju u martu i sastanak koji ste imali s
12 generalom Mladićem na Jahorini. Želio bih da Vas pitam da li se ičega sjećate u
13 vezi sa tim konkretnim sastankom na Jahorini?

14 O: Prva stvar koju bih rekao je da je bila riječ o vrlo važnom sastanku.
15 I to je bio jedan od onih sastanaka na kojima sam ja došao do razumijevanja koje
16 mi je pomoglo da kristaliziram ono o čemu sam ranije govorio, onu svoju tezu.
17 Koliko se ja sjećam, mi smo organizovali taj sastanak na Jahorini u periodu 24
18 ili 36 sati prije nego što sam ja otišao na sastanak sa Mladićem.

19 U to vrijeme imao sam u svom štabu jednog oficira, Mike Stanelyija i on je
20 otišao na Jahorinu noć prije nego što sam se ja sastao sa Mladićem. Također smo
21 vidjeli jedan broj vozila sa beogradskim registarskim tablicama i ruskih vozila

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iz ruskog bataljona koji je bio pod mojom komandom, a bio je gore na Jahorini u
2 tom periodu prije. Dakle, mi smo znali da će biti veliki sastanak, sastanak koji
3 će biti prilično značajan.

4 Koliko se ja sjećam, mene su pozvali da dođem na Jahorinu narednog
5 dana. Da li je taj poziv došao narednog dana ili dan prije toga, toga se ne
6 sjećam. Kada sam došao tamo, prvo sam se sreo sa Koljevićem a onda sa Mladićem i
7 Koljevićem zajedno. Željeli su da mi kažu da je donesena velika odluka i suštini
8 oni su spoznali da će se Federacija vratiti na rat, ratno stanje. A drugo, da je
9 UN dio problema, da tako možemo da kažemo, jer mi snabdjevamo enklave, mi
10 obdržavamo te grupe ljudi u životu, a odakle se vode operacije i tako dalje.

11 P: Uredu. Dajte da sada pogledamo neke zabilješke sa tog sastanka. Molim
12 Vas, dokument 2933 po sistemu elektronske sudnice... po pravilu 65ter u sistem
13 elektronske sudnice.

14 Generale, Vi biste trebali da dobijete to za trenutak. Ako Vam je lakše
15 da pogledate kopiju na papiru, ja to ima spremno.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne možemo dalje trošiti vrijeme. Ako
17 imamo kopiju na papiru, molim Vas da se stavi na grafoskop, jer ja ne dobijam
18 ništa u sistemu elektronske sudnice. Jeste u elektronskoj sudnici, ali stavite
19 na grafoskop pa ćemo nastaviti tako za sada. Molim Vas, pokušajte da to nađete u
20 sistemu elektronske sudnice.

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Prvo da proverimo da li funkcioniše
22 sistem elektronske sudnice.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dajte da nastavimo tako što u sistemu
24
25
26
27
28
29
30

1 elektronske sudnice želim da vidim verziju na B/H/S-u, tako da to mogu da
2 slijede optuženi a originalnu verziju na engleskom ćemo staviti na grafoskop.
3 Verzija na engleskom na grafoskop. Je li ni grafoskop ne funkcioniše?

4 [Sudije vijećaju]

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim verziju na B/H/S-u u sistemu
6 elektronske sudnice.

7 Da, funkcioniše, ali treba na verzija na B/H/S-u. Elektronska sudnica
8 funkcioniše kada je reč o dokumentu. Imamo sada verziju i na engleskom, i na
9 B/H/S-u. A možete B/H/S verziju sada staviti na grafoskop ako želite. Uredu je,
10 imamo sada obe verzije. Vaše sljedeće pitanje? Izvinite što sam Vas prekinuo.

11 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

12 P: Generale, da li prepoznajete ovaj dokument? Šta je to?

13 O: Da.

14 P: Šta je to?

15 O: To je izvještaj koji je napravio moj pomoćnik, pukovnik Baxter, vojni
16 pomoćnik. I mi smo imali praksu da na kraju svakog sastanka kao što je ovaj, on
17 napravi zapisnik i onda se to dijelilo svima onima koji su trebali da znaju šta
18 je rečeno i učinjeno na tom sastanku. I ovo je jedan od takvih sastanaka sa
19 kojeg je napravljen ovakav izvještaj.

20 P: Da li biste Pretresnom vijeću opisali koja je bila svrha ovog
21 sastanka za Vas? Naime, šta ste Vi željeli da uradite ovim dokumentom? Koja je
22 bila svrha ovog dokumenta?

23 O: Svrha ovog dokumenta je bila da se drugi ljudi upoznaju, drugi ljudi
24 u mojoj komandi i oni koji su bili iznad mene, koji su meni komandovali, da

25

26

27

28

29

30

1 znaju šta sam radio, šta je rečeno, šta su drugi ljudi rekli na tom sastanku.
2 Dakle, to je bio zapisnik, zabilješka koju su napravili moji vlastiti ljudi. Na
3 osnovu njih su mogli da dalje funkcionišu, djeluju.

4 P: A šta je bilo od posebnog značaja za Vas, ako je nešto bilo, kada je
5 riječ o načinu na koji su se sačinjavali ovi izvještaji?

6 O: Pa, prvo, to su trebali da budu činjenični prikazi i trebali su da
7 zabilježe suštinska pitanja o kojima se raspravljalo, bilo koje odluke koje su
8 donesene i slično. Drugo, oni su trebali da također prenesu i dio atmosfere na
9 sastanku. I to i u odnosu na opšti sastanak i raspored ljudi, i samu atmosferu
10 prilikom održavanja sastanka.

11 P: A da li mislite da je pukovnik Baxter imao umijeće da to uradi?

12 O: Pa, ja sam bio zadovoljan načinom na koji je on to radio. I unutar
13 moje vojske to je bila jedna od funkcija vojnog pomoćnika, da to radi i da to
14 radi na ispravan način.

15 P: Da pogledamo ovaj dokument. Konkretno, paragraf 1. Govori se o
16 sastanku između Vas i generala Mladića. Pored njegovih tjelohranitelja, da li bi
17 general Mladić po pravilu dolazio sam na ove sastanke ili je bio u pratnji nekih
18 drugih oficira Vojske Republike Srpske?

19 O: Ne. On ne bi dolazio sam na takve sastanke. Ne mogu da se setim ni
20 jedne prilike u kojoj nije išao u pratnji neki drugi viši oficir. I vrlo često
21 je to bio general Tolimir koji se pominje u ovom paragrafu.

22 P: Primijetio sam da se u ovom paragrafu 1 koji je na stranici 1 i
23 verzije na B/H/S-u i na engleskom, pominje razgovor koji ste imali sa Mladićem
24 prethodnog dana. U kojem je on odobrio konvoj za snabdijevanje zaliha

25

26

27

28

29

30

1 Nizozemskog bataljona. Da li se, generale, sjećate bilo čega konkretnog iz tog
2 razgovora koji ste imali s generalom Mladićem prethodnog dana?

3 O: To nije bio samo konvoj, već sam i ja trebao da idem u Srebrenicu. Ja
4 sam pokušavao da dobijem dozvolu od Mladića gotovo od prvog dana kada sam stigao
5 i kada sam preuzeo komandu da odem u obilazak istočnih enklava i snaga UNPROFOR-
6 a u enklavama kojima sam ja komandovao. Pored toga, posebno u slučaju
7 Srebrenice, oni su imali vrlo slabo snabdijevanje, imali su vrlo male zalihe. Ne
8 mogu da se sjetim detaljno koliko su male zalihe bile, ali to je bilo nešto što
9 je postalo vrlo važno. I tom prilikom, koliko se sjećam, postojala je potreba i
10 da se konvoj tamo pošalje i da ja odem u obilazak. I to je bila tema tog
11 razgovora.

12 P: Bez ulaženja u detalje, jer to ćemo uraditi za koji trenutak, u kojoj
13 mjeri je ponovno snabdijevanje Nizozemskog bataljona materijalnim sredstvima i
14 gorivom postalo tema narednih sastanaka koje ste imali sa srpskim funkcionerima?

15 O: Pa to je nastavilo da bude nešto čime smo se bavili. Zahtjev koji
16 bismo mi podnosili za ponovno snabdijevanje, znači, vlastitih snaga u enklavama.
17 I to je bilo nešto što je bilo pored zahtjeva da se dostavi humanitarni konvoj
18 koji je također odbijen. A u ovom konkretnom slučaju, tu je postojao i
19 humanitarni element u našem zahtjevu, koliko se ja sjećam, Ljekari bez granica
20 nisu imali lijekova i medicinske opreme. Ako se dobro sjećam.

21 P: Molim da sada pogledamo stranicu 2 ovog dokumenta, i to je i verziji
22 u engleskom i u verziji na B/H/S-u, i da pogledamo paragraf 4. Vidim da sada
23 imamo obe verzije.

24 Generale, prvi red paragrafa 4 ukazuje na to da je veliki dio sastanka,
25
26
27
28
29
30

1   odnosno, glavna tema kojom je želeo da se bavi Mladić bio efekat sankcija na
2   bosanske Srbe. Kakve su to sankcije koje se ovde pominju i zašto su one bile
3   nametnute? Samo ukratko nam recite.

4   O: Pa, bio je čitav niz mjera u okviru sankcija koje su postojale još od
5   samog početka ove krize. One nisu proglašene samo u odnosu na bosanske Srbe već
6   i Srbiju. Kada je riječ o kretanju oružja i slično, morao bih da se vratim na
7   dokument i to pročitam da bih mogao detaljnije i preciznije da Vam to kažem.

8   P: Pri kraju tog paragrafa se kaže da je general Mladić zaprijetio
9   blokadom svih enklava, uključujući i Sarajevo, ukoliko se ne ukinu sankcije. Ako
10 pogledamo dno stranice 2 na engleskom, kaže se da je on tražio prihvatanje
11 njegovih uslova do 15. marta, nakon čega će nametnuti blokadu svih enklava. I
12 moramo pogledati sljedeću stranicu na B/H/S-u da bismo vidjeli kraj tog
13 paragrafa.

14   Generale, kakav je bio Vaš odgovor na prijetnju generala Mladića da će
15 nametnuti blokadu?

16   O: Prvo, ja sam ukazao na to da će on time napasti, ustvari, međunarodnu
17 zajednicu i postojat će onda i posljedice toga. Drugo, sprečavao je mene da
18 radim ono što mi je rečeno da uradim i sljedeća faza bi bila da se prestane
19 koristiti snabdijevanje iz vazduha. I to bi onda imalo posljedice i na NATO, jer
20 je NATO bi bio taj koji bi svojim helikopterima obezbijedivao snabdijevanje.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ako pogledamo paragraf 7, to je stranica 3 i u verziji na engleskom i
2 u B/H/S-u, tu se pominje jedan drugi sastanak koji je zakazan za 7. mart, nakon
3 Vaše posjete Srebrenici 6. i 7. marta. Vi ste već aludirali na dozvolu koju Vam
4 je dao general Mladić da posjetite Srebrenicu. Da li ste Vi zaista tih dana
5 otišli u enklavu?

6 O: Da, jesam. I dva vozila sa zalihamu su... jedno možda ili dva vozila
7 su ušla u enklavu zajedno sa mnom. Došli su različitim putevima, ali u svakom
8 slučaju, ja sam obišao enklave.

9 P: Da li ste posjetili i samo mjesto Srebrenicu i bazu Nizozemskog
10 bataljona?

11 O: Da. Ja sam prvenstveno posjetio jedinice. Međutim, tom sam prilikom
12 proveden i kroz mjesto. Sastao sam se sa nizom funkcionera, pregledao mjesto
13 gdje se prikupljalo oružje, i tako dalje.

14 P: Molim Vas, opišite Pretresnom vijeću kako je, po Vašem sjećanju,
15 izgledala baza Nizozemskog bataljona? Kakva je bila situacija tamo?

16 O: Ulaz u enklavu, da bi se ušlo, moralo se proći preko jednog
17 kontrolnog punkta, konkretnog - koji je očito služio za kontrolu kretanja
18 UNPROFOR-a i konvoja sa zalihamu izvan enklave i u enklavu. Ja se sada ne mogu
19 sjetiti da li sam prilikom ulaska ili izlaska se to dogodilo, ali jedno od
20 vozila koje je nosilo zalihe, koje je bilo sa mnom, nad tim vozilom je, na tom
21 kontrolnom punktu izvršena veoma detaljna kontrola i pregled.
22 Nizozemski bataljon je bio smješten u Potočarima izvan same Srebrenice u jednoj
23 staroj fabrici. Tamo su imali puno, kao, kontejnera. Dakle, oni su bili

24

25

26

27

28

29

30

1 smješteni oko fabrike, takoreći. Samo mjesto je bilo uglavnom izgrađeno uz jednu
2 cestu koja se prostirala po toj dolini. Dakle, uz nju su bile kuće. I onda odmah
3 izvan enklave, posebno s one strane bliže mjestu, nalazio se niz promatračkih
4 mjesta. Ja mislim da sam obišao dva od njih.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, samo sam Vas htio
6 obavijestiti da smo jedno vrijeme, da smo uspjeli dobiti otprilike 20 redaka
7 transkripta. To je kratko trajalo a onda se ponovo pokvarilo. Možda ako se može
8 utvrditi šta se... kako je do toga došlo. Možda je to rješenje.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Pa ja ovdje vidim da se spominje i gospođa
10 Baxendale, tako da nisam siguran da je to ono što se ovdje događa ali ne treba
11 se prestati nadati.

12 PREVODILAC: Predsjedavajući nije uključio mikrofon.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

14 G. THAYER: [simultani prevod]

15 P: Da li biste, generale, situaciju kakvu ste zatekli u Nizozemskom
16 bataljonu ili kontingentu, kako biste opisali, dakle, situaciju kada je riječ o
17 njihovim zalihama, njihovim operativnim sposobnostima?

18 O: Kada je taj bataljon bio tamo razmješten, a koliko se ja sjećam, oni
19 su zamijenili tamo jednu kanadsku jedinicu, bosanski Srbi su onemogućili njihovo
20 početno snabdijevanje oružjem i zalihama. Dakle, već na samom početku. Dakle, od
21 samog početka je već vladala nestašica određenih predmeta. Nisu bili snabdjeveni
22 sa cijelim nizom stvari. Jedan od razloga za zabrinutost je bilo gorivo koje su
23 imali. Jedno ga vrijeme nisu imali. Ne sjećam se konkretno detalja. Imali su
24 prilično ograničene zalihe neke municije i to upravo zato što nisu uspjeli onu

25

26

27

28

29

30

1 svu opremu na početku uvesti u enklavu. Nisu gladovali, međutim, u svakom
2 slučaju, hrana im nije baš bila raznovrsna, da tako kažem, već u toj fazi.

3 P: Spomenuli ste i dostavu medicinskih potrepština za Liječnike bez
4 granica. Da li ste tokom posjeta Srebrenici bili u kontaktu ili posjetili neke
5 zdravstvene ustanove ili nevladine organizacije?

6 O: Pa, ja se ne sjećam da sam ja bio kod neke nevladine organizacije,
7 nego se sjećam da su predstavnici raznih organizacija došli u komandu bataljona
8 u vrijeme dok sam ja bio. Tamo smo imali sastanak.

9 P: Izvinite što ne radim pauze. Da li su Vam oni opisali u kakvoj se oni
10 situaciji nalaze?

11 O: Da. Iako sam ja to već znao u određenoj mjeri na temelju izvještaja
12 koje sam dobivao u komandi i UNHCR koji je bio zadužen za dopremanje hrane je
13 izvještavao o nestašicama osnovnih potrepština u enklavama. Zatim je postojala
14 nestašica određenih zdravstvenih potrepština. Ja se također ne mogu sjetiti
15 pojedinosti, ali koliko se sjećam, jedan od kamiona koji je došao sa nama, on je
16 sadržavao upravo takve zdravstvene zalihe koje su bile za liječnike bez granica.

17 P: Već ste napomenuli da je sastanak bio zakazan za 7. marta, da li ste
18 se stvarno i sastali ponovno sa generalom Mladićem tog 7-og?

19 O: Da, jesmo. U Vlasenici, kao što je bilo i planirano, prilikom izlaska
20 iz... To je bilo povodom mog povratka, ili prilikom mog povratka iz Srebrenice.

21 P: Da li se sjećate jeste li generalu Mladiću ispričali šta ste vidjeli
22 u Srebrenici tokom tog sastanaka?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ne sjećam se konkretno toga, ali sigurno smo razgovarali o situaciji
2 u enklavama.

3 P: Da li se sjećate da li je on nešto rekao Vama kada je riječ o
4 snabdijevanju enklava?

5 O: Koliko se ja sjećam tog sastanka, više je to bilo u skladu s onim
6 sastankom sa Jahorine. Te enklave predstavljaju - sada citiram Mladića -
7 "predstavljaju probleme meni u pozadini i ja ću jednostavno to onemogućiti da
8 oni nastave da budu mi problem."

9 P: Da pogledamo sada jedan drugi izvještaj, to je dokument koji je na
10 65ter listi. Nosi broj 2934. Zamolit ću da se to stavi na ekran.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim Vas da se ponovi broj.

12 G. THAYER: [simultani prevod] 2934.

13 P: Riječ o sastanku između Vas i generala Mladića 7. marta. Zamolit ću
14 da pogledamo sada dno stranice 1, paragraf, tačku 4 u verziji na engleskom, što
15 je na drugoj stranici verzije na B/H/S-u.

16 Tu se napominje da Vas je general Mladić pitao kakvi su Vaši utisci o
17 posjeti. Vi ste spomenuli da ste zabrinuti zbog nedostatka medicinskih
18 potrepština. Ako pogledamo u verziji na engleskom drugu stranicu, vidjet ćemo da
19 se govori o nedostatku drugih zaliha. Zatim stoji: "U toj fazi, Mladić nas je
20 izvijestio da je tokom posljednja 24 sata dao dozvolu konvojima s hranom i
21 medicinskim materijalom da prođu za Srebrenicu i Žepu."

22 Generale, šta ste na temelju ovoga zaključili, uzevši u obzir Vaš raniji
23 onaj razgovor od 4. marta tokom kojeg je general Mladić dao odobrenje za konvoj?
24 Dakle, šta Vam je to govorilo? Šta ste mogli zaključiti o njegovim
25 sposobnostima, njegovim nadležnostima u vezi sa omogućavanjem ili

26

27

28

29

30

1 neomogućavanjem snabdijevanja enklava?

2 O: Pa, to mi je potvrdilo stav koji je dugo imao i moj prethodnik a koji
3 sam i ja preuzeo da je Mladić taj koji ima stvari pod svojom kontrolom. I da su
4 ta ograničenja, da su naređenja, da je to sve dolazilo zapravo, da je to bilo
5 pod njegovom kontrolom, pod njegovim štabom i komandom.

6 P: Tokom tih sastanaka, da li se sjećate da li Vam je general Mladić
7 pričao bilo šta o svojim namjerama kada je riječ o veličini ili granicama tih
8 istočnih enklava?

9 O: Da. Postoji opasnost da čovjek govori o terenu kad nema kartu, može
10 se pogriješiti, ali kada je riječ o Srebrenici i južno od nje enklavi, o Žepi;
11 tu je bila cesta koja je vodila sa istoka na zapad i Srbima je ona bila veoma
12 važna. Ta je cesta bila izvan granica enklave Srebrenica, međutim su bosanski,
13 bošnjački položaji imali dominantan položaj nad tom cestom. Odatle su imali
14 dobar pregled i mogli su napadati odatle, što je izazivalo zabrinutost kod
15 Mladića, pretpostavljam i kod komandanata koji su bili njemu podređeni, a koji
16 su bili u tom području.

17 P: Dajte da sada pogledamo ovdje peti paragraf. To je na drugoj strani u
18 verziji na engleskom, na istoj je stranici i u verziji na B/H/S-u. Tu se
19 spominje UNPROFOR i njihova osmatračka mjesta u području kod te ceste o kojoj
20 ste nam sada govorili. Spominje se i jedna prezentacija koju je napravio general
21 Mladić. Molim Vas, objasnite šta je tokom te prezentacije... šta se tu dogodilo?

22 O: Srž njegovih argumenata je, zapravo, dvokraka bila. Prva stvar je
23 bila da UN omogućio bošnjačkim braniteljima, Srebrenice u ovom konkretnom
24 slučaju, da prošire područje te bezbjedne zone, da to iskoriste sebi u prilog
25 kako bi došli na mjesto gdje su imali nadzor nad ovom cestom.

26 Druga stvar je bila da... On je pokazao na karti, zapravo, koliko su
27
28
29
30

1 oni... koliko su one male, te zone. Mislim da je tu Baxter to i naveo negdje u
2 sredini. Zaštićene zone su ograničeno područje. Dakle, 4,5 kilometara sa
3 kilometar. Na tom sastanku nam je to navedeno.

4 P: Ako pogledamo malo dalje u ovom izvještaju, niže, tu vidimo da Mladić
5 objašnjava da će on napasti enklave i uništiti BiH, pri čemu će poštovati svoje
6 tumačenje granica zaštićenih zona. Kako ste shvatili šta je on tu mislio?

7 O: Morate imati na umu da iako ja sada govorim o tezama kao o jednoj
8 formiranoj ideji, u to vrijeme to nisam imao. To je nešto što je bilo u procesu
9 stalnog razvoja.

10 Sastanak na Jahorini... Da bi se došlo na taj sastanak, prolazi se kroz
11 teritoriju bosanskih Srba i, također, kad sam išao u Srebrenicu, morao sam proći
12 kroz teritoriju bosanskih Srba. Na tom konkretnom sastanku ja sam dobio više
13 informacija u odnosu na koje sam mogao da provjerim svoju tezu. I tu sam imao
14 komandanta Mladića, koji mi govori ono što sam ja već počeo da shvatam da će on
15 uraditi, a to je da će stisnuti zaštićene zone, stisnuti enklave kako bi one
16 bile manji problem u njegovoj pozadini. I ja sam procjenjivao ono što je on
17 rekao u tom svijetlu.

18 P: Prije nego što idemo dalje, generale, upravo ste pomenuli svoju
19 vožnju kroz teritoriju koju su držali bosanski Srbi. Šta je u vezi s tom vožnjom
20 dodalo ili oduzelo ideje iz Vaše teze?

21 O: Bilo je vrlo malo ljudi. To su bila prazna područja. Ljude koje sam
22 viđao nisu bili vojnici, vojno sposobni, ljudi vojno sposobni da budu u vojsci.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Šta Vam je to govorilo?

2 O: Pa, da nema dovoljno ljudstva za odbranu područja koja su zauzeli, da
3 moraju da nađu način da mogu da koriste svoje snage.

4 P: U izveštaju se dalje kaže da ga je ta zabrinutost navela, njega,
5 generala Mladića, da ograniči snabdijevanje hranom, medicinskom opremom i
6 gorivom koje je bilo namijenjeno enklavama.

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Sljedeća stranica na B/H/S-u.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala.

9 P: Da li se sjećate da je on to rekao? I ako se sjećate, koji je bio Vaš
10 odgovor na to?

11 O: Ja sam objasnio da bi to ponovo bilo nešto što bi se tumačilo kao
12 napad na zaštićene zone. Dakle, zaštićene zone koje drži međunarodna zajednica,
13 o kojima je donio odluku Savjet bezbjednosti. I dugoročno gledano, to nije bilo
14 u interesu bosanskih Srba.

15 P: Postavit ću Vam nekoliko pitanja u vezi s tim kasnije, ali kada je
16 riječ o ovom posmatračkom mjestu na tom putu koji je išao istok-zapad, da li se
17 sjećate šta se desilo sa tim posmatračkim mjestom južno od enklave?

18 O: Da, napadnuto je. I ako se dobro sjećam, pucano je na njega iz tenka
19 bosanskih Srba i ljudstvo koje se nalazilo na tom posmatračkom mjestu se poslije
20 toga povuklo. Nisam siguran kada se to desilo, ali to je bilo prije pada
21 Srebrenice.

22 P: I konačno kada je riječ o ovome dokumentu, na kraju paragrafa 5 je
23 jedan komentar koji se odnosi na Vaše tumačenje ove rasprave sa generalom
24 Mladićem. Da li želite nešto dodati u vezi s tim ili možda objasniti nešto u
25 vezi sa ovim Vašim tumačenjem - mogućnost generala Mladića ili odsustvo
26
27
28
29
30

1 mogućnosti kapaciteta da se bori na više od dva fronta?

2 O: Pa, ono što vidite ovde je upravo formiranje te moje teze. Ja govorim
3 o tome nakon događaja. Ovaj izvještaj je napisan u vrijeme događaja i ovdje
4 vidite da moj ađutant, ustvari, kaže ono što sam ja upravo rekao: da smo mi
5 počeli da shvatamo i sastavljamo sve ono što nam je rečeno u podršci ideji da
6 oni nisu imali dovoljno snaga, bosanski Srbi, da urade ono što su morali da
7 urade ako su htjeli da zaista... ako ne uspiju da stjesne enklave.

8 P: Vi ste svjedočili da pored vojne komande na najvišem nivou bosanskih
9 Srba, Vi ste se sastali također i sa političkim rukovodstvom. I želio bih da
10 skrenem Vašu pažnju na sastanke koje ste imali sa predsjednikom Karadžićem u
11 hotelu na Palama 5. aprila. To je bio sastanak na kojem je svatko od Vas imao u
12 pratnji po jednu osobu. Da li se sjećate tog sastanka?

13 O: Konkretno, ne. Sjećam se da je bio niz sastanaka tokom aprila i
14 početkom maja i oni su počeli, ustvari, početkom aprila. Pretpostavljam da je
15 taj koji Vi pominjete, ustvari, prvi sastanak.

16 P: Uredu. Onda ćemo pogledati neke izvještaje sa tih pojedinačnih
17 sastanaka. Da li je postojao razlog zbog kojeg ste se Vi pod tim okolnostima
18 sastali sa predsjednikom Karadžićem?

19 O: Pa, prije svega, želio sam da odem i razgovaram sa bosanskim Srbima
20 da bih shvatio situaciju ali također da odigram svoju ulogu u podršci gospodinu
21 Akashiju i ostalima u daljem sprovođenju sporazuma o obustavi neprijateljstava.
22 Tako da sam želio da vodim razgovore sa svima a ne samo sa vojnom komandnom.

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Koliko se ja sjećam, sâm predsjednik Karadžić je želio da se sastanemo
2 na taj način, u tom hotelu. Mislim da je on bio taj koji je diktirao mjesto i
3 prisustvo sastanku.

4   P: Da onda pogledamo dokument 2935 po 65ter. Vidim da imamo i verziju na
5 B/H/S-u. Da li ste ovaj izvještaj vidjeli ranije?

6   O: Da.

7   P: Riječ je o... počinje, ustvari, sažetkom sa sastanka koji je održan
8 između Vas i predsjednika Karadžića i govori se da je to bio tajni sastanak, iza
9 zatvorenih vrata. Da li je to bio Vaš izbor, da sastanak bude tajni, iza
10 zatvorenih vrata, ili je to bio izbor predsjednika Karadžića?

11   O: Mislim da je to bio njegov izbor.

12   P: A da li ste Vi u to vrijeme znali zašto on želi da se održi tajni
13 sastanak?

14   O: Koliko se ja sjećam, mislim da je on smatrao da je lakše raspravljati
15 u manjoj grupi, nego da su svi drugi oko njega, i mislim da u to vrijeme smo
16 mislili da postoji određena napetost između vojske i političkog rukovodstva na
17 Palama kada je riječ o krizi kojom se trebalo baviti. I mislim da su do tog
18 trenutka Bosanci već bili napali ili se znalo da je neizbježan napad sa
19 bošnjačke strane - ne mogu da tačno da se sjetim - jer to je bilo ili krajem
20 marta ili početkom aprila. Bošnjačka strana je već izvela napad i mislim da je
21 to dio tog zahtjeva.

22   P: Da pogledamo sami dokument. Tu se kaže da je u pratnji predsjednika
23 Karadžića bio doktor Zametica. Želio bih da skrenem Vašu pažnju na paragraf 3

24

25

26

27

28

29

30

1 verzije na engleskom i na B/H/S-u. Hvala.

2 Tu se kaže da ste Vi izrazili ozbiljnu zabrinutost u vezi sa nedavnim
3 akcijama VRS-a. Konkretno o povećanom broju napada na zaštićene zone i direktnom
4 gađanju osoba UNPROFOR-a i ometanju konvoja humanitarne pomoći. I kaže se da ste
5 Vi objasnili da ćete na kraju biti prisiljeni da odgovorite vazдушnim napadima
6 NATO-a.

7 Da li se sjećate šta Vam je predsjednik Karadžić rekao o snabdijevanju
8 enklava ili zalihama u enklavama? Kakav je bio njegov stav u odnosu na
9 snabdijevanje enklava?

10 O: Mislim da to nije bio samo njegov stav, već opšti stav da mi,
11 ustvari, snabdijevamo bošnjačke branitelje. Mi, mislim pri tome na UN. I da to
12 uzimamo, ustvari, ekstra osoblje kako bismo snabdijevali odbranu zaštićenih zona
13 i da time, ustvari, podržavamo odbranu zaštićenih zona. Ne sjećam se konkretnih
14 poenti sa ovog sastanka, ali usudujem se da kažem da ovaj dokument pokazuje da
15 je on imao takav stav.

16 P: Molim da pogledamo vrh stranice 2 u verziji na engleskom. On je rekao
17 da on neće olakšati kretanje humanitarne pomoći sve dok su bosanski Srbi pod
18 blokadom. Da li sjećate toga?

19 O: Da. Ali to je bio dio argumenata i na Jahorini. Općenito se govorilo:
20 Ako se nama to radi, mi nećemo pomoći drugoj strani.

21 P: I to je odvojeno pitanje od ponovnog snabdijevanja UNPROFOR-a, je li
22 tako?

23 O: Da, da.

24 P: Molim da sada pogledamo paragraf 9 na trenutak, a to će biti stranica
25
26
27
28
29
30

1 2 i 3.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imamo neki problem. Ne znam da li
3 general Miletić ne čuje, ne prati ili je uredu?

4 OPTUŽENI MILETIĆ: Kako da pratimo? I ne pratim. Samo ja ne pratim. Ni
5 ostali kada ne menja stranice. On ima svoju priču, a za nas ne brine uopšte da
6 li pratimo ili ne pratimo.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Mislim da sada možete da
8 pratite.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. Gledamo
10 paragraf 9, dno stranice 1 na engleskom. I imamo istu tu stranicu, isti taj
11 paragraf u verziji na B/H/S-u. Prvi red paragrafa 9 govori o tome da se
12 predsjednik Karadžić potrudio da naglasi da je donesena odluka za početak
13 kontraofenzive. I ako pogledamo posljednju stranicu u verziji na engleskom i
14 narednu stranicu verzije na B/H/S-u, paragraf 10, tu se govori da predsjednik
15 Karadžić nije izrazio nikakvu zabrinutost zbog prijetnje NATO-a. Izrazio je
16 jasnu spremnost za sukob s NATO-om.

17 P: Generale, s obzirom na ovo što je izrazio predsjednik Karadžić, do
18 kakvog zaključka ste Vi došli na osnovu ovog susreta u vezi s tim kuda će se
19 stvari dalje razvijati, kako će se stvari razvijati sa bosanskim Srbima?

20 O: Pa, vidim da je do tog napada došlo. To jest, Bošnjaci su već počeli
21 sa svojom ofenzivom. Pa, očigledno je propao sporazum o obustavi
22 neprijateljstava. I trebao je čitav april da svi to shvate. Ali ovo je,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ustvari, početak kraja. Svakako, ja se teško mogu sjetiti onoga što sam mislio u
2 aprilu 1995. Ja sada znam šta se desilo. Da stavimo po stranu šta sam sve čuo
3 tada, ali mislim da sam tada smatrao da ovde sada vidimo više onoga šta je već
4 počelo krajem februara i u martu. Ali svakako, od tog sastanka na Jahorini i mog
5 odlaska u Srebrenicu da će bosanski Srbi izvesti kontranapad, da će izvršiti
6 pritisak na zaštićene zone, posebno one na istoku i da za njih UN i NATO su
7 nešto što mogu da neutralizuju, da nas kontrolišu tako što će ograničiti slobodu
8 našeg kretanja, ograničiti naše snabdijevanje i tako dalje.

9 P: Mislim da je stiglo vrijeme za prvu pauzu.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, za tri-četiri minute, ali možemo i
11 sada stati.

12 G. THAYER: [simultani prevod] Pa, to bi bilo bolje, jer spremamo
13 sljedeći dokument.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imat ćemo, dakle, jasnu pauzu od 30
15 minuta, kako bismo probali opet nadoknaditi za izgubljeno vrijeme. Hvala.

16 ... Početak pauze u 11.39h

17 ... Sjednica nastavljena u 12.12h

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo, drago mi je
19 najaviti da nam se vratio transkript, tako da možemo nastaviti.

20 Onaj dio koji nedostaje u zapisniku će biti dodan kasnije tijekom dana.
21 Gospodine Thayer.

22 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobar dan, generale.

2 O: Dobar dan.

3 P: Imamo zapisnik, međutim nastaviti ću, svejedno, umirenijim tempom tako
4 da svi mogu pratiti. I dakako da ću davati naputke u vezi i engleskih i B/H/S-
5 verzija dokumenata. A osim toga moramo pauzirati između pitanja i odgovora što
6 je važno zbog toga što ne govorimo istim jezikom, a i potrebno je da sporije
7 govorimo.

8 Generale, sad bih htio obratiti Vašu pažnju na cijeli niz sastanaka u
9 aprilu, pogotovo 20. aprila kada ste se susreli i sa bosanskim muslimanskim i
10 bosanskim srpskim dužnosnicima. Prijeđimo na izvještaj s tog sastanka. To je
11 popis 65ter, 2936.

12 Generale, vidite li taj dokument?

13 O: Da, vidim.

14 P: Pod naslovom "Sastanci sa bosanskim zvaničnicima Vlade", pogledajmo
15 stavak 4 na prvoj strani i jedne, i druge verzije. Vi i gospodin Akashi se
16 bavite nekim od zahtjeva bosanske Vlade. Određenije rečeno, oni su tražili malo
17 jače tumačenje UNPROFOR-ovog mandata. Možete li malo objasniti što ste Vi i
18 gospodin Akashi odgovorili na taj apel da budete malo snažniji u provedbi svog
19 mandata? To je na dnu stranice prve i vrhu stranice druge u jednoj i drugoj
20 verziji. Možete li sudskom vijeću objasniti detaljnije kakav je bio Vaš odgovor
21 zvaničnicima bosanske Vlade i recite nam je li to bio izolovani zahtjev s
22 njihove strane ili je to nešto što ste od njih čuli i prije toga?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. To nije bio izoliran slučaj. Radilo se o temi koja je datirala i
2 prožimala je cjelokupnu bosansku priču i angažman UNPROFOR-a u toj zemlji. Svaka
3 strana je pokušavala iskoristiti i UN i UN-ove snage u zemlji u njihovu korist,
4 u svoju korist. Ja sam imao izraz za to, a ta fraza je bila "talac i štit". U
5 mnogim pogledima Bosanci su na UN gledali kao na vrlo pogodan izvor
6 legitimiziranja njihovog i podrške za njihovo stanovništvo, a u NATO-u su
7 vidjeli potencijalnog pružatelja podrške u vojnom smislu.

8 Bosanski Srbi pak su na UN gledali manje kao štit, a više kao taoca u
9 nekim slučajevima, dakle, da bi oni bili sredstvo kontroliranja i utjecaja na
10 međunarodnu zajednicu. Ja mislim da u ovom određenom slučaju... da je ovaj
11 slučaj manifestacija takvog koncepta u ovim određenim okolnostima.

12 P: Prijedimo sada na stavak 7. na drugoj strani jedne i druge verzije.
13 Postoji jedan sažetak, rezime. Vi i gospodin Akashi ste bili na tom sastanku,
14 predsjednik Karadžić, gospoda Koljević, Krajišnik i general Gvero. Navodi se da
15 su tri glavne teme bile širenje sporazuma o prekidu neprijateljstva, sigurnost i
16 opskrba UNPROFOR-ovog osoblja i sarajevski aerodrom.

17 Sjećate li se da li ste vodili nekakav određeni razgovor za vrijeme ovog
18 sastanka sa generalom Gverom o pitanju ograničavanja dotoka goriva za
19 Srebrenicu?

20 O: Ako se dobro sjećam, gorivo se koristilo. Ustvari, za nas se smatralo
21 da mi šaljem gorivo braniteljima te enklave. Smatralo se da mi imamo dovoljno
22 gorivo za svoje potrebe, a ovaj višak smo kao navodno davali braniteljima. A

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Srbi su registrirali koliko se goriva dovozilo tamo.

2 P: Kad kažete da je UN imao dovoljno rezervi goriva, i tako dalje, tko
3 je to tvrdio? Tako da budemo jasni u zapisniku.

4 O: General Gvero.

5 P: Idemo na stavak 9. To je na trećoj stranici jedne i druge verzije. Tu
6 se govori o "Sigurnosti i o opskrbi UN-ovog osoblja". Gospodin Akashi je
7 pokrenuo pitanje direktnih razgovora UNPROFOR-om /sic/ i odbijanje opskrbe
8 jedinica UNPROFOR-a u enklavama. Nadalje se u izvještaju navodi da kad je upitan
9 od generala Smitha oko ovoga, general Gvero je dao neodgovarajući odgovor i
10 navedeno je da jedinice UNPROFOR-a u Srebrenici dostavljaju gorivo Bosni i
11 Hercegovini. Nadalje je tvrdio da mu je poznato da UNPROFOR ima dovoljne rezerve
12 i ustrajao je na toj tvrdnji tokom privatnih razgovora s generalom Smithom nakon
13 sastanka.

14 Generale, da li ovaj pasus točno odražava ono što se dogodilo za tog
15 sastanka?

16 O: Da. Otprilike i okvirno odražava, koliko se sjećam.

17 P: Već smo o tome govorili, ali vratimo se na to. Pogledajmo na vrhu te
18 iste stranice na engleskom, a morat ćemo otići na prethodnu stranicu na B/H/S
19 verziji da bi pri dnu vidjeli taj pasus, ovdje se navodi da: "Procjenjujemo da
20 još uvijek treba da on donese formalnu odluku da veže bosanske Srbe za rat,
21 međutim pritisak na srpsko rukovodstvo i pukotine između političara i vojske su

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bile očigledne." Možete li malo dodatno objasniti na temelju svojeg sjećanja?
2 Pogotovo ovo o "pukotini između srpskih političara i vojske" u to doba?

3 O: Sjećam se da smo mi, drugim riječima, ja i moje osoblje, uže osoblje,
4 smo bili mišljenja, a to mišljenje se formiralo od februara, da je postojala
5 napetost između vojske i političara na Palama. Dakle, među bosanskim Srbima. A
6 nikad nije u potpunosti nam bilo jasno o čemu je stvar. Pretpostavljali smo da
7 se radilo o tome da li bi trebali nastaviti s borbom ili da krenu u neku
8 nagodbu, ja mislim da se oko toga sporilo. Međutim nismo imalo dovoljno
9 informacija da bi nama postalo potpuno jasno da li je tome tako i da li se
10 upravo oko toga odvijala rasprava.

11 Činjenica da sam imao sastanke sa Karadžićem odvojeno, i to u tajnosti,
12 bio je jedan od primjera zašto smo mislili da bi moglo doći do razmimoilaženja u
13 pogledima i tako dalje, i tako dalje, a među vodstvom bosanskih Srba. A u ovom
14 određenom slučaju, ako se dobro sjećam, radilo se o samom aerodromu i o
15 održavanju otvorenosti tog aerodroma. I tu se pokazalo da lijeva ruka nije u
16 potpunosti komunicirala s desnom. Međutim, ne sjećam se detalja u potpunosti.

17 P: Dobro, idemo pogledati još jedan pasus da vidimo koliko Vam je dobro
18 sjećanje. Idemo na paragraf 10., to je na trećoj strani u jednoj i drugoj
19 verziji. Dakle, navodi se da je tema sarajevski aerodrom i navodi se da je
20 Krajišnik bio uzrujan zato što su odbijena pružanje garancije civilnom osoblju

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 UN-a, odbijen od VRS, uočili smo da je Krajišnik bio upadljivo uznemiren da je
2 obaveza koju je on preuzeo tokom sastanka prethodnog dana da se obezbede nužne
3 garancije, da nije ispoštovana.

4 Da li se sjećate toga?

5 O: Osim onoga što sam naveo - dakle, da se sumnja da bi do toga moglo
6 doći - ne sjećam se upravo ovog razgovora.

7 P: Dobro. Idemo na sastanak koji se dogodio deset dana kasnije, 30.
8 aprila. I to opet sastanak sa gospodinom Akashijem, generalom Janvierom, a
9 sastajali ste se sa generalom Tolimirom i predsjednikom Karadžiće, gospodom
10 Koljevićem i Krajišnikom, molim Vas, prikažite dokument iz popisa 65ter 2937.
11 Prikažite ga na ekranu, i htio bih da se pozabavimo jednim dijelom na trećoj
12 stranici tog dokumenta, 12. stavak. Nemamo prijevod na B/H/S, ja bih htio
13 navesti samo nekoliko rečenica iz tog dokumenta, pročitati u zapisnik. Nadam se
14 da će biti prilike da to vidimo i na ekranu, dakle, dokument 2937.

15 Dakle, pogledajmo paragraf 12, pod naslovom "Ostala pitanja". To je
16 stranica 6 prijevoda. Navodi se sva trojica Vas - gospodin Akashi, general Smith
17 i general Janvier - i navodi se da ste protestovali zbog toga što se konvojima
18 sa gorivom zabranjuje prolaz u enklave. I opet se navodi da se bosanski Srbi
19 uporno drže stava da UNPROFOR snabdijeva BIH gorivom i ostalim potrebštinama.

20 I sljedeća rečenica, vrijedi napomenuti da smo čuli, Karadžić kako
21 iznosi sljedeću primjedbu: "Smatram da su humanitarni konvoji i konvoji
22 UNPROFOR-a komercijalni konvoji koji idu u korist Muslimana. Mi se nalazimo pod
23 dvostrukim ograničenjima, sankcijama, stoga možete očekivati još ograničenja."

24

25

26

27

28

29

30

1 Što mislite - što je podrazumijevao gospodin Karadžić pod dvostrukim
2 ograničenjima?

3 O: Ranije ste mi postavili pitanje o UN-ovim sankcijama. Ja mislim da je
4 upravo na to mislio; i koje su posljedice ne samo po Srbiju to što je pod
5 sankcijama nego i po bosanske Srbe.

6 P: Dobro. Sad se pozabavimo sastankom koji se održava sljedeći dan,
7 sutradan. To je dokument 2938 sa popisa 65ter. Dakle, to je sastanak 01. maja na
8 kojem ste bili gospodin Akashi, Vi, predsjednik Karadžić i gospodin Krajišnik.
9 Pogledajmo drugu stranu engleske i B/H/S verzije, paragraf 7. Molim spustiti i
10 jednu i drugu verziju. Pogledajmo tko su bili sudionici sastanka. Doktor
11 Zametica je bio tamo, general Subotić, međutim, obraćam Vam pažnju na sljedeću
12 stranu, treću stranu i engleske i B/H/S-verzije. I morat ćemo malo sporije nego
13 dosad nastaviti.

14 Pod naslovom "Komandant UNPROFOR-a - napomena", molim Vas, malo
15 pročitajte u sebi ovaj dio, pogotovo ovaj paragraf koji počinje sa: "Srbi su
16 teži za pročitati..." Taj odjeljak se nastavlja na sljedećoj stranici, pa onda
17 kada budete htjeli da Vam se pokaže sljedeća stranica, javite nam.

18 O: Molim, promijenite stranicu. Prijedite na četvrtu.

19 P: Generale, ovaj odjeljak je dosta jasan o tome kakve su Vaši komentari
20 i kako ste razumjeli situaciju u tom trenutku. Htio bih usmjeriti Vašu pažnju na
21 nekoliko komentara. U drugom punom paragrafu na ovoj stranici kaže se: "Bit će
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 važno shvatiti da Srbi djelomično podliježu ovom pritisku. Moramo biti spremni
2 za dugu borbu ako želimo opstati ovdje kao održavatelji mira, čuvari mira.

3 Prema kraju ovog paragrafa kaže se: "U svijetlu onoga što se očekuje,
4 bit će teško kontrolirati i vrlo je bitno da ne izgubimo nepristranost čuvatelja
5 mira da ne bi situacija postala gora. Možda bi bilo bolje da se odigra zarana u
6 ovoj igri karta zračnih udara.

7 Ako ne postoje očite volje da reagira na eskalaciju - UNPROFOR bi mogao
8 izdržati situaciju prije nego što postane preteška." Možete objasniti za Sudsko
9 vijeće što ste mislili pod ovim komentarima?

10 O: Da smjestim ove svoje napomene u kontekst, moram reći da postoji
11 cijeli, postojao je cijeli niz sastanaka. Ovo nisu, inače, moje bilješke. To je
12 činio jedan moj član osoblja. Ovo su sastanci gospodina Akashija koji je pokušao
13 ponovno uspostaviti onaj sporazum o prekidu neprijateljstava. A ja sam bio na
14 tim sastancima kao dio tima koji podržava gospodina Akashija.

15 Međutim ja sam tražio od svih svojih podređenih da znaju što se događa
16 i..., a koliko se sjećam, ovo je bio zadnji sastanak. Ja sam htio da svi oni
17 znaju što ja mislim, a ne što bi to sve moglo značiti. Isto tako morate shvatiti
18 da je ovo nešto kao tekući razgovor. Stalno sam razgovarao s njima, susretao sam
19 se, dakle, ove riječi ne stoje izvan konteksta izolirane, izolirano same za
20 sebe. Osim toga, to odražava moje mišljenje u tom trenutku bez bilo kakvog
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 znanja o tome što će se dogoditi.

2 Dakle, to bi bilo opće /sic/ pozadina mojih komentara. Kao što vidite,
3 ona moja teza koju sam spominjao je bila potvrđena i u tom trenutku sam već
4 počeo razmišljati o tome na koji način se moramo mi postaviti i ponašati u tim
5 okolnostima i tu sam, pogotovo u zadnjem paragrafu, zabilježio svoje gledište na
6 daljnji razvoj situacije i što moramo mi, UNPROFOR, činiti i razmišljati što da
7 učinimo u budućnosti.

8 Da budem određeniji, opće shvaćanje uloge UNPROFOR-a je bilo da smo mi
9 mirovne snage. Dakle, čuvari mira - kako se to razvilo za vrijeme hladnog rata -
10 i da je naš sporazum sa jednom i drugom zaraćenom stranom takav da mi budemo
11 prepreka između strane A i strane B u nekom sukobu. Ali ono što smo činili s
12 UNPROFOR-om 1993., 1994. i 1995. godine je bilo da smo umetnuli vojne snage
13 prema tom starom shvaćanju uloge mirovnih snaga. A bilo nam je jasno da strane
14 nisu htjele mir. I to je sve više i više bilo teško. A 1993., 1994. godine,
15 pogotovo sa angažmanom NATO-a, UNPROFOR je postajao sve proaktivniji u
16 korištenju sile. I to u kontekstu raznoraznih političkih napetosti između
17 glavnih gradova zemalja koje su osiguravali vojnike za UNPROFOR. A isto tako je
18 bilo i napetosti u Savjetu bezbjednosti u UN-u. I ja kao komandant na terenu sam
19 morao sve to razumjeti i shvaćati.

20 To je i razlog zbog kojeg govorim ponovo o tome da smo nepristrani i da
21 bi možda bilo bolje da se možda ranije, a ne kasnije poslužimo ovim zračnim

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 adutom, dakle, NATO-om. Jer, ako ne postoji spremnost u našim glavnim gradovima
2 da se ovo do kraja napravi, onda smo na taj način, barem, manju štetu napravili
3 nego ako bismo čekali do zadnjeg trenutka i onda otkrili da ništa od toga neće
4 funkcionirati. Tako sam razmišljao u to vrijeme, mislim da je to sadržaj ovog
5 mog paragrafa.

6 P: Hvala, generale. Ovo nije bio posljednji sastanak. Mi imamo bilješke
7 još sa dva sastanka. Postavit ću Vam nekoliko pitanja na brzinu i o njima. Bili
8 ste na još jednom tajnom sastanku sa predsjednikom Karadžićem, 9. maja. Zamolit
9 ću da odmah pogledamo taj izvještaj direktno. Riječ je o dokumentu 6D00163.

10 Za ovo će mi biti potrebna pomoć poslužiteljice. Naime, da stavimo
11 verziju na B/H/S-u na grafoskop. Koliko sam shvatio, to nije učitano u
12 elektronski sistem.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imate li prevod?

14 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, gospođa Stewart nam je pomogla i ona je
15 organizirala prevod, jer mi nemamo obavezu, ali onog trenutka kada je Tužilaštvo
16 odlučilo da koristi ovaj dokument, onda su oni organizirali i prevod. Za sada to
17 još nije učitano u elektronski sistem. Sada to radimo. Želim se zahvaliti na
18 pomoći.

19 [Sudije vijećaju]

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, to je engleski. A engleski imamo u
21 elektronskom sistemu, B/H/S nemamo. Hvala, gospodine Josse. Hvala predstavnicima

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tužilaštva.

2 G. THAYER: [simultani prevod]

3 P: Zamolit ću prvo da pogledamo prvu stranicu. Zamolit ću da na
4 grafoskopu se malo spusti. Tako! Sad je uredu. Riječ je o sastanku, dakle, od 9.
5 maja.

6 Radi se o tajnom sastanku između Vas i predsjednika Karadžića. U drugom
7 paragrafu se navodi da je predsjednik Karadžić potvrdio da je VRS odlučio da
8 utvrdi sankcije za UN i da je utisak da se... da bi VRS mogao biti ograničen na
9 jaku, odlučnu obranu svog teritorija i na opsežne sankcije koje bi
10 podrazumijevale i blokiranje UN-a.

11 Da li se, konkretno, sjećate šta Vam je rekao predsjednik Karadžić na
12 tom sastanku a u vezi sa tim sankcijama koje bi bile nametnute UN-u? Ako se ne
13 sjećate, onda možemo pregledati dokument.

14 O: Ne mogu se konkretno sjetiti o čemu je riječ.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Molim poslužiteljicu da
16 stavi drugu stranicu, vrh druge stranice na ekran kako bi svi mogli pratiti.

17 G. THAYER: [simultani prevod]

18 P: Sada ću zamoliti drugu stranicu na engleskom. Ne znam na kojem mjestu
19 u verziji na B/H/S-u to jeste jer sam već sad dao svoju verziju na B/H/S-u.
20 Mislim da se... radi se paragrafu 5 pa da se to stavi na grafoskop. Evo, tu je.

21 Kao što se ovdje vidi, predsjednik Karadžić je uvjeren od strane VRS-a
22 da UN ima dovoljno rezervi goriva u enklavama. Mislim da smo izgubili sliku sa
23 grafoskopa.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu, evo imamo je opet.
2 G. THAYER: [simultani prevod]
3 P: Dakle, predsjednik Karadžić je objasnio da ga je VRS uvjerila da UN
4 raspolaže velikim rezervama goriva u enklavama, kao što ste nam Vi već rekli.
5 Oni su smatrali da je u Srebrenici Armija prikupila veliku zalihu goriva iz
6 izvora UN-a. Iz izvještaja se jasno vidi da ste Vi sigurni bili da niti
7 Nizozemci niti Britanci nisu dostavljali gorivo Armiji BIH i da je situacija
8 tako teška da će pitanje uskoro biti... više nećete imati s tim pitanjem ništa.
9 Šta ste mislili pod ovim zadnjim što ste rekli? Da će cijelo pitanje se izmaći
10 Vašoj kontroli?

11 O: Koliko se ja sjećam, vlade različitih kontingenata u sklopu UN-a su
12 bile sve uznemirenije zbog toga što UN više nije mogao dostavljati njihovim
13 snagama zalihe, nije ih mogao snabdijevati. Mislim da tu govorim o tome da će to
14 postati pitanje od nacionalne važnosti za neke zemlje i da to više neće biti u
15 rukama UN-a, ali nisam potpuno siguran. Ne sećam se baš najbolje. Mislim da je
16 to temelj toga pitanja.

17 P: Poslednja rečenica iz ovog paragrafa glasi ovako: "Na pitanje o
18 hrani, dopustima i konvojima s poštom predsjednik Karadžić je potvrdio da su
19 Srbi nametnuli svoje vlastite rezolucije, sankcije UN-u".

20 Da li se sjećate kakvi su problemi postojali, ako ih je bilo? Mislim da
21 ste spominjali konvoj hrane, ali šta je bilo sa konvojima kada se išlo na
22 dopust?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, sve su ovo zapravo bili isti kamioni. Samo je bilo pitanje šta je
2 u njima. Kada bi jedan prazan kamion odlazio onda bi vojnici koji su išli na
3 dopust bili u njemu. A drugim vozilima bi dolazili novi vojnici. Mislim da se
4 ovdje više radi o tome šta je bilo dozvoljeno da se ukrca u vozila, a ne da se
5 radilo o ovom konvoju ili onom konvoju.

6 P: Molit ću da ponovo pogledamo stranicu broj jedan u verziji na
7 engleskom. Mislim da je to na drugoj stranici u ovoj drugoj verziji, paragraf 3
8 u svakom slučaju. Tu ćemo pronaći odgovarajuću stranicu i na B/H/S-u. Pod
9 naslovom "Vazdušni udari NATO-a", prema dnu tog paragrafa u verziji na engleskom
10 se spominje da je Karadžić rekao da ukoliko NATO bude se koristio VRS-a, da je
11 zaprijetio da će se: "Naši odnosi prekinuti da će nas tretirati kao
12 neprijatelje."

13 Mislim da ste nam već govorili o tome kako se Vaša teza nadograđivala
14 kroz tu, kroz taj period. Recite, ova tvrdnja, koliko se sjećate, da li je to
15 bilo nešto novo ili je dio jednostavno iste vrste komentara koje ste slušali?

16 O: Pa, u određenoj mjeri je to jednostavno nadovezivanje na ono što smo
17 ranije čuli, mi, mi, UN, na nas se trebao vršiti pritisak, onemogućavati pristup
18 i tako dalje, i tako dalje. Ono šta je različito u ovoj konkretnoj situaciji je,
19 ja sam, naime, iščitao u to vrijeme da se pokušava napraviti tu raskol između
20 UN-a i NATO-a. Dakle, da se nekako pokušalo ostvariti da to ne bude jedna te
21 ista stvar. A i to je bilo nešto što se moglo očekivati da on kaže. Jer su
22 Bošnjaci veoma jasno smatrali da je prednost koordinacija UN i NATO to što ima u
23 sebi NATO, a ne to što sadrži UN.

24 P: Zamolit ću da pogledamo sada drugu stranicu u verziji na engleskom.

25

26

27

28

29

30

1 Samo još malo gore, jasno da vidimo posljednji ovaj redak. Tu gdje vidimo gdje
2 piše "komentar", to je Vaš komentar. Molim Vas, pročitajte to i recite mi da li
3 želite nešto tu dodati ili razjasniti u odnosu na ovu rečenicu koja je na dnu?

4 O: Ja tu vidim da nas se sve više i više uvlači u jednu situaciju gdje
5 se prema nama neće postupati ne samo kao prema nečim na šta se može, čemu se
6 može nametnuti sankcije, na šta se može vršiti pritisak. Ako bismo mi ušli u
7 igru, mi bismo jednostavno bili uključeni u rubriku neprijatelja u njihovim
8 naređenjima.

9 P: Kad se ovime već bavimo, pitanje koje tu može proizaći je, naime, Vi
10 ste spominjali ideju nepristranosti UNPROFOR-a. Po Vašem mišljenju, u to
11 vrijeme, koji su bili faktori koji su imali utjecaj na to da ostanete ili ne
12 ostanete na jednaki način nepristrani? Molim Vas da malo i detaljno mi objasnite
13 taj, tu ideju nepristranosti, jer će to kad-tad morati se razjasniti, pa možda
14 je sada dobar trenutak.

15 O: Prvo što ja želim reći, ja mislim da nepristranost i neutralnost nisu
16 isto, iako neki ljudi možda tako misle. U slučaju situacije kakva je vladala od
17 početka 1995. pa do trenutka kojim se sada bavimo, postojala je nepristranost
18 koja je služila kao element funkcije dostave humanitarne pomoći, što je bila
19 naša prvotna, glavna svrha.

20 U tome ja, jednostavno, nisam birao kome pomoć ide. Time se bavio UNHCR.
21 Moj je zadatak bio da ta pomoć ima pratnju, da bude dakle, bezbjedna i da stigne
22 do svog cilja. Ja nisam imao namjeru da me se uvlači u prepirke oko toga da li
23 bi A trebao dobiti toliko hrane a B ne bi. To je bio nečiji posao, ali ne moj.

24

25

26

27

28

29

30

1 Moj je posao bio da ja to tamo dostavim ako mogu.

2 Ako je bilo neophodno da se koristim oružanim snagama da zaštitim moje
3 ljudstvo koje to radi, onda sam ja to imao namjeru koristiti. Dakle, oružane
4 snage, i to u onoj mjeri u kojoj je potrebno da zaštiti moje ljudstvo. Ja
5 svakako ne bih bio neutralan kada bih to radio, jer bih nekoga napadao. Ali se
6 to ne bi radilo kako bi se promijenila ravnoteža snaga u tom sukobu, nego samo
7 zato da se zaštite moje jedinice i moje područje komandovanja.

8 Sa uključenjem UNPROFOR-a u situaciju u Bosni i Hercegovini sa zonama
9 zabrane letenja, isključivanja zona, zaštićenim zonama i tako dalje, s time je
10 UNPROFOR zajedno s NATO-om dobio zadatak i da se pobrine da se takve mjere kao
11 što su zabrana letenja i zona isključenja, i tako dalje, da se one održavaju
12 ukoliko bi došlo do kršenja toga. Čovjek je mogao se osloniti na vojnu silu da
13 situaciju ponovo dovede u onakvo stanje kakvo je bilo prije kršenja. Dakle,
14 ukoliko bi neko prekršio pravila, recimo, ušao u zaštićenu zonu, bio u zoni
15 isključenja ili letio avionom, prije nego što se moglo vojno reagirati na to.

16 Dakle, jednom kad se nađemo u takvoj situaciji, opet više čovjek nije
17 neutralan. Nekoga napada, ali opet ne sa svrhom da se promjeni ravnoteža između
18 dvije strane, nego da se sprovede, recimo, zona isključenja ili nešto drugo.
19 Dakle, tako sam ja shvatio situaciju u to vrijeme. Ja mogu pričati još o ovome
20 ali ovo bi trebalo biti dovoljno, zar ne?

21 P: Mislim da jeste. Hvala, generale. Htio bih Vas sada nešto pitati o
22 posljednjem sastanku iz tog perioda, sastanku do kojeg je došlo 21. maja.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ponovno je riječ o tajnom, privatnom sastanku između Vas i predsjednika
2 Karadžića, o sastanku iza zatvorenih vrata. Radi se o dokumentu 6D00164.

3 Zamolit ću ponovo pomoć poslužiteljice jer nemamo prijevod na B/H/S
4 učitani u elektronski sistem.

5 P: Generale, sada ćete pogledati tačku 3.

6 G. THAYER: [simultani prevod] Molim poslužiteljicu da prilagodi to na
7 grafoskopu u verziji na B/H/S-u.

8 P: Dakle, prelazimo ovaj rezime, idemo direktno. Mislim da će nam biti
9 potrebna sljedeća stranica u verziji na B/H/S-u, jer taj dio ćemo gledati.

10 Hvala.

11 Dozvolite da Vam skrenem pažnju na to što ste izrazili zabrinutost što
12 je osoblje UN-a sve više meta i ograničava se mogućnost kretanja u i iz enklava.
13 I Vi postavljate suštinsko pitanje Karadžiću da li bosanski Srbi žele da UN
14 ostane u Bosni. Kakav je bio njegov odgovor na to opšte pitanje da li žele da
15 ostanete u Bosni, da li se sjećate?

16 O: Pa, tu postoje dvije strane, ako se toga dobro sjećam. Jedna je mi,
17 UN smo bili dio tog problema. Po njima, mi smo pomagali neprijateljima,
18 Bošnjacima i sprečavali bosanske Srbe da urade ono što su željeli da urade. Ali
19 s druge strane, oni nisu željeli da mi ipak na kraju idemo.

20 P: Dozvolite da Vam skrenem pažnju na nekoliko drugih područja u ovom
21 tekstu i možda možete da nam objasnite šta je rečeno ovdje na stranici 2,
22 paragraf 4, ako bismo to mogli naći u verziji na B/H/S-u. Hvala. Stranica 2 u
23 verziji na engleskom. Ovo se konkretno odnosi na istočne enklave, generale. Na
24 dnu paragrafa, predsjednik Karadžić je naveo da su enklave "tempirana bomba koja

25

26

27

28

29

1 samo što nije eksplodirala". On je tvrdio da UN treba da ode odatle, iz istočnih
2 enklava, a za UNHCR bi bilo bezbjedno da ostane. Da li se sjećate da Vam je to
3 rekao?

4 O: Pa, ne sjećam se tog konkretnog dijela rasprave.

5 P: Pa, da pogledamo onda stranicu 3, dio gdje se pominje komentar. To je
6 stranica 3 u verziji na engleskom. I molim da se na grafoskopu nađe paragraf 10.
7 Srednji podparagraf paragrafa 10 kaže, iznosi Vaš komentar: "UNPROFOR i dalje
8 predstavlja kanal putem kojeg bosanski Srbi vrše pritisak na međunarodnu
9 zajednicu. A sa druge strane bi željeli da im se UN ukloni s puta u enklavama u
10 istočnoj Bosni." Možete li reći Pretresnom vijeću šta ste pod ovim mislili?

11 O: Pa, to se odnosi na moje shvatanje i ideje uzimanja talaca i živih
12 zaklona. To sam pomenuo još ranije. Obe strane su imale takvu vrstu odnosa s
13 nama, uzimanja talaca i korištenja živih štitova, ali to su bile različite
14 situacije, različite svrhe. Ali, u ovom slučaju, u situaciji sa bosanskim
15 Srbima, mi smo praktično mogli da budemo uzimani kao taoci. Nad nama su mogli
16 vršiti pritisak, nas su mogli da koriste da izvrše uticaj na međunarodnu
17 zajednicu, na Savjet bezbjednosti u njihovu korist. Ali da bi to mogli da urade,
18 mi smo njima morali biti na dohvatu. Dakle, s jedne strane, oni su nas trebali
19 kao zaklon. A dokle god smo tu kao zaklon, mogu da nas koriste i kao taoce. I
20 obe strane su nas koristile na taj način.

21 P: Uredu. Mislim da smo završili sa ovim dokaznim predmetom.

22 Generale, već ste svjedočili o Vašim brojnim protestima koje ste uložili

23
24
25
26
27
28
29
30

1 zato što su pripadnici UNPROFOR-a uzimani kao mete sve više i zbog napada na
2 civilna područja. Da li se sjećate da li ste uložili neki formalni, zvanični
3 protest u vezi sa povećanjem takvih aktivnosti, za razliku od iznošenja takvih
4 protesta na sastancima?

5 O: Pa, ja mislim da su ti sastanci bili službeni sastanci. Ali, bilo je
6 i pisanih protesta u vezi sa konkretnim slučajevima. Znam da su takvi protesti
7 pravljeni. Ja sam napravio nekoliko takvih protesta. Drugi su na nivou sektoru
8 ulagali takve proteste */sic/*, zavisno od situacije i od ozbiljnosti konkretnog
9 slučaja, ali se ne sjećam sada konkretnih.

10 P: Dajte da onda pogledamo jedan takav protest koji nosi broj 2939 po
11 spisku po pravilu 65 *ter.* Molim da pogledamo dno oba dokumenta, naime obe
12 verzije. Uredu. Vidimo da ste to Vi uputili generalu Mladiću, da li je to tačno,
13 gospodine?

14 O: Da, jeste. Generalu Mladiću.

15 P: Datum je 26. juni 1995. Skrećem Vam pažnju na drugi paragraf u kome
16 se kaže: "Gotovo svakodnevno primam izvještaje o granatiranju naseljenih
17 područja Bihaća, Srebrenice, Goražda i Sarajeva." I onda, preskočit ćemo jedan
18 paragraf. Sljedeći paragraf: "Uz ove napade na civilno stanovništvo, sve veći
19 broj izvještaja je i o direktnom gađanju UNPROFOR-ovih baza i vozila. Primjeri
20 tih povreda su nedavni napadi na posmatračke punktove u Goraždu, Srebrenici i
21 Sarajevu."

22 Da li se sjećate, gospodine da je posmatrački punkt u Srebrenici
23 napadnut u junu 1995.?

24 O: Taj sam odgovor već dao. Ako je reč o tom posmatračkom punktu koji je
25
26
27
28
29
30

1 bio iznad tog puta. Već sam pomenuo taj posmatrački punkt. I, da. To je, toga se
2 sjećam. To je, koliko se sjećam, napadnut tenkom ili tenkovima.

3 P: Uredu. Završili smo s tim dokaznim predmetom. Hvala.

4 Gospodine, želio bih da kratko govorimo o nekim događajima do kojih je
5 došlo u maju. Konkretno o vazдушnim napadima 25. i 26. maja. Poslednje
6 zabilješke koje smo pogledali bile su od 21. maja, sa sastanka od 21. maja. Sad
7 sam Vam pokazao nešto od 26. juna. Neki prilično značajni događaji su se desili
8 u tom mjesecu ili približno u tom vremenskom periodu.

9 Gospodine, želio bih da malo govorimo o vazдушnim napadima 25. i 26.
10 maja i uzimanju talaca od strane VRS-a, uzimanju osoblja UNPROFOR-a kao talaca
11 do čega je došlo posle toga. Ne želim da ulazim u detalje tih događaja, ali
12 mislim da je ono što je relevantnije za našu svrhu ovdje je da objasnite kako su
13 vazdušni napadi i uzimanje talaca poslije toga utjecali na Vašu tezu o tome kako
14 treba upotrebiti vazдушnu silu posle ovih događaja? Mislim da ste ranije nešto
15 malo aludirali na to. Ali, ako biste sada mogli da se na to nadovežete i da
16 kratko o tome govorimo?

17 O: Tokom maja došlo je do serije incidenata i kako se situacija dalje
18 pogoršavala, do kraja maja snage bosanskih Srba oko Sarajeva koristile su
19 naoružanje koje je bilo uzeto sa mjesta prikupljanja oružja. To su oružje
20 koristili da bi napali mete u zaštićenim zonama i u Sarajevu. Bilo je čitav niz
21 upozorenja i protesta, i tako dalje, i ja sam došao do zaključka u tih mjesec
22 dana - i Vi ste vidjeli da se početak toga već počeo formirati u mojoj glavi - i

23
24
25
26
27
28
29
30

1 shvatio sam da moramo da forsiramo zone isključenja upotrebe takvog naoružanja.
2 I ako to ne uradimo, da više nećemo imati tu opciju. Izvršen je priličan
3 pritisak da se to uradi, jer su se povećale borbe i tako dalje...

4 To mora da se uradi u konzultaciji sa NATO-om. Sve to što se odvija mora
5 se dobiti odobrenje od gospodina Akashija odozgo, i sve je to učinjeno. Ideja je
6 bila da se koristi vazдушna moć... vazdušni napadi, ne da bi se napalo konkretno
7 naoružanje koje je izuzetno teško locirati i napasti, već da se utiče na one
8 koji donose odluke na Palama kako bi prestali to da rade, kako bi prestali da
9 koriste takvo naoružanje u zoni isključenja. I da, ustvari, time krše rezoluciju
10 o uspostavljanju zona isključenja i također da napadaju takvim naoružanjem
11 stanovništvo u Sarajevu.

12 Dato je upozorenje, zatim je došlo do napada. I te noći, nakon napada,
13 bosanski Srbi su reagovali na te napade artiljerijskom vatrom na sve zaštićene
14 zone. Možda sam, možda griješim, možda nije bio napadnut Bihać, ali mislim da je
15 napadnut i Bihać. I u jednom od najrazornijih napada ubijeno je oko 70 ljudi u
16 Tuzli.

17 U mom planiranju ja sam planirao da ako ne uspijemo u prvom pokušaju,
18 onda ćemo eskalirati. To je odobreno i onda smo izvršili drugu seriju vazdušnih
19 napada, što je dovelo do uzimanja jednog broja talaca. Gotovo odjednom slike su
20 emitovane na televiziji kako su oni vezani lancima za radiorelej, za most i
21 trenutna reakcija širom svijeta je bila takva da je meni rečeno da se obustavi
22 to što sam radio, i to je bilo to. Tokom naredna 24 sata oko 300 talaca - ne
23 mogu da se sjetim tačnog broja - je uzeto, zarobljeno.

24

25

26

27

28

29

30

1 I onda smo ušli u period koji je tekao sve do sredine jula kada je
2 UNPROFOR ponovo pokušavao da utvrdi šta može da uradi. I kao rezultat toga,
3 komanda UN-a i također, političko krilo komande koje je bilo iznad mene,
4 generalni sekretar, Savjet bezbjednosti su pokušavali da utvrde šta odmah nakon
5 toga UNPROFOR može da uradi u tom području.

6 Da li je to dovoljno kao jedan opšti pregled za Vas?

7 P: Da. Hvala, generale.

8 Želio bih da sada idemo dalje, na jul 1995. godine. Mislim da se ne može
9 osporiti da je napad VRS-a na enklavu počeo 6. jula. Gdje ste Vi bili u to
10 vrijeme?

11 O: Bio sam na odsustvu, na Korčuli.

12 P: Da li se sjećate koliko dugo ste već bili na odsustvu do 6. jula?

13 O: Mislim da sam bio nešto manje od sedam dana. Mogao bih da računam po
14 danima. Otišao sam na odmor na vikend, ali ne sjećam se koji je dan u sedmici
15 bio 6. juli.

16 P: Kada ste bili na odsustvu, generale, da li ste ostali u kontaktu sa
17 Vašom komandom?

18 O: Da. Imao sam radio vezu sa sobom, radio uređaj. I imao sam operatera
19 i imao sam tjelohranitelja. Oni su išli sa mnom.

20 P: Da li se sjećate koliko ste često bili u kontaktu sa svojom komandom?

21 O: Na početku, ako se sjećam, to je bilo svakog dana je uspostavljena
22 veza. Ali, kako su se stvari zakuhavale i nakon onog srednjeg vikenda u mom dvo-
23 nedeljnom odmoru, imao sam mnogo češće kontakte. I opozvan sam sa odsustva da

24

25

26

27

28

29

30

1 bih otišao u Ženevu tokom tog srednjeg vikenda u mom odsustvu, kako bih se
2 sastao sa generalnim sekretarom. Tako da sam tamo bio informisan.

3 P: Govorit ćemo kratko o Ženevi uskoro, ali u tom vremenskom periodu,
4 kada su se stvari počele da se zakuhavaju, s kim ste, ustvari, bili u kontaktu
5 iz Sarajeva?

6 O: Bio sam u kontaktu sa svojim ađutantom, pukovnikom Baxterom. General
7 Goviar, koji je bio komandant sektora Sarajevo preuzeo je komandu u mom
8 odsustvu. Ali, ja sam ostavio svog ađutanta tamo, tako da bi se održao
9 kontinuitet moje komande.

10 P: Pretresno vijeće je već čulo iskaz o rasporedu JCO širom Bosne i
11 enklave Srebrenice. Možete li nam nešto reći o tom programu i kakva je bila
12 svrha te zajedničke komisije, posmatrača zajedničke komisije tačnije?

13 O: Pa, JCO su, u ustvari, ti posmatrači zajedničke komisije, ako se
14 dobro sjećam toga. Kada je general Rose bio komandant, on je uspostavio tu grupu
15 ljudi koji su uglavnom djelovali u Sarajevu kao veza sa bosanskim Srbima. Oni
16 su, ako se dobro sjećam, bili uključeni u sporazum o obustavi neprijateljstava
17 krajem 1994. kao dio posmatrača koji bi predstavljali, ustvari, jedan mehanizam
18 kontrolisanja sprovođenja tog sporazuma, da tako kažem.

19 Njihova vrijednost za mene je bila posebno kada je došlo do kršenja
20 sporazuma o obustavi neprijateljstava, više u uspostavljanju komunikacija i
21 njihove mogućnosti da djeluju kao kontrolori. I, što je bilo posebno za vazdušno
22 navođenje, i što je bilo teže i teže komunicirati sa enklavom, bila je važnija
23 komunikacija sa ovim timovima posmatrača u enklavama. Mislim da smo ih

24

25

26

27

28

29

30

1 rasporedili u Srebrenici i Goraždu, a mislim da nismo imali takav tim u Žepi.
2 Uopšte se toga ne sjećam.

3 Razlog... Govorio sam o tome da su oni također korišteni za vazdušno
4 navođenje. Razlog zašto su bili važni za to je narodi, naime zemlje članice
5 NATO-a, su imali ljude za vazdušno navođenje u svojim jedinicama koji su bili
6 obučeni, imali su certifikate da rade sa snagama NATO-a, ali to nije bio slučaj
7 sa drugim zemljama koje nisu bile članice NATO-a, koje su dale doprinos u svojim
8 snagama, i to je bio jedan razlog zašto smo željeli da ih imamo tamo.

9 Drugo, da bi se održao taj certifikat morala se imati određena praksa u
10 određenom broju misija. I jedna od posljedica ograničenja kretanja je bila u
11 tome da su jedinice u enklavi gubile pravo da one navode avione NATO-a. I to je
12 bio jedan od razloga zašto smo mi željeli da imamo posmatračke zajedničke
13 komisije u enklavama.

14 P: Generale, kada je riječ o tim zajedničkim komisijama u enklavi
15 Srebrenice, recite, sjećate li se da li su oni bili tamo tajno ili su oni
16 prijavljeni VRS-u bili?

17 O: Oni, svakako, nisu bili tamo tajno. Ne bismo ih mogli tamo dovesti, a
18 da ih nismo vozilima tamo odveli. Ja se ne mogu sjetiti kako smo objasnili o
19 kome se radi. Ali oni definitivno nisu bili Nizozemci. Nekako su morali ući.
20 Morao ih je neko vidjeti kako ulaze. Dakle, oni su se, uglavnom, bili u kontaktu
21 sa... ne mogu se sjetiti šta je on bio po činu, ali se zvao Indić ili Inčić iz
22 Lukavice. Pretpostavljam da smo njemu rekli. Tako su oni i ušli.

23 Da su oni tamo potajno otišli, mislim da bi bilo puno više buke oko njih
24 ili u vezi s njima nakon pada Srebrenice, ali nije bilo. I oni su vjerojatno

25

26

27

28

29

30

1 izašli sa Nizozemcima u to vrijeme.

2 P: Da li se sjećate tokom događaja vezanih za napad na enklavu, da li
3 ste dobivali informacije, kojih se možete sjetiti, direktno povezane sa tim
4 komisijama koje su bile djelovale u enklavi?

5 O: Ako me pitate da li sam ja direktno bio u kontaktu s njima, nisam.
6 Mislim da nisam nikad bio s njima direktno u kontaktu. Niti se sjećam konkretnog
7 izvještaja koji bi mi netko donio i rekao ovo šalje taj i taj tim. Tog se isto
8 ne sjećam.

9 P: Uredu. Da se sada vratimo na to kada su Vas pozvali da odete u Ženevu
10 sa Vašeg dopusta. Da li je to bilo direktno povezano sa napadom na Srebrenicu
11 ili je postojao neki drugi razlog?

12 O: Ne, to je bilo iz potpuno drugog razloga. Radilo se o tome da se
13 trebalo razgovarati o izvještaju Vijeću sigurnosti, o preporukama šta bi trebao
14 UNPROFOR da uradi. Radna verzija tog dokumenta koja je napravljena u Zagrebu,
15 poslana je negdje krajem maja. Mi smo u Sarajevu tome još nešto dodali. Sastanak
16 je služio kako bi se jednostavno završio cijeli taj izvještaj za Vijeće
17 sigurnosti.

18 P: Da li ste se onda vratili na dopust ili ste otišli ponovo u Sarajevo?

19 O: Ne, ne. Vratio sam se na dopust. Tokom tog sastanka sa glavnim
20 tajnikom Boutrosom-Ghalijem, sad se ne mogu sjetiti konkretnih pojedinosti, ali
21 mislim da je došlo do gubitka još jednog promatračkog mjesta i smrti jednog
22 nizozemskog vojnika. Dakle, o tome smo saznali, to nam je rečeno. I o našem
23 viđenju onog što se događalo u Srebrenici. Tu se radilo o borbi oko one
24 komunikacije o kojoj sam govorio, i to je bio primjer daljeg stiskanja obruča

25

26

27

28

29

30

1 oko enklave, a nismo predvidjeli da se radilo o onom u što se to kasnije
2 pretvorilo. Pogrešno smo to procijenili. Ja sam pitao general Janvier a i
3 gospodina Akashija da li žele da se vratim sa dopusta i da odem u Sarajevo. Oni
4 su mi rekli: "Ne, ostanite na dopustu. Završite ga."

5 P: Šta se onda dogodilo?

6 O: Ja sam odletio ponovo za Split, odatle otišao za Korčulu. Mislim da
7 sam sljedećeg dana bio ponovo pozvan da se vratim sa dopusta i onda proputovao
8 tih 24 do 36 sati da se vratim u Sarajevo.

9 P: A zbog čega ste se vratili, generale?

10 O: Zbog toga, kao što sam rekao, pogrešno smo procijenili situaciju.
11 Napad se razvijao puno odlučnije i žešće nego što smo očekivali. Obrana se
12 raspala. Enklava je jednostavno pala. Više nije imala obranu. Imali smo gomilu
13 izbjeglica po cijelom području Nizozemskog bataljona u Potočarima.

14 P: Generale, sada bih Vam želio pokazati izvještaj sa jednog sastanka.
15 Da li se sjećate da ste se 13. jula sastali sa ministrom Silajdžićem, i to tokom
16 Vašeg povratka sa dopusta?

17 O: Da, sjećam se. Ja sam tada već neko vrijeme bio nazad sa dopusta.

18 P: Samo da učitam ovaj dokument. To je 2941 po 65 ter.

19 O: Teško mi je ovo pročitati. Imate li to možda na papiru?

20 P: Da, da. Imam, generale.

21 O: Hvala Vam.

22 P: Zamolit ću se da se ovo digne i u verziji na B/H/S-u, molit ću. Želio
23 bih prvo da skrenem Vašu pažnju na tačku 3. Silajdžić je odmah pokrenuo problem

24

25

26

27

28

29

30

1   Žepe i zahtijevao brzo pojačanje kontingenta UN-a. Vi ste odgovorili da nemate
2   ni mogućnosti niti naređenja da to u tom trenutku uradite. Naglasili ste da je
3   Vaš najvažniji zadatak da se pojašni politika u vezi sa enklavama i da se
4   identificira kakav je stav država članica o tome da li se treba poduzeti nešto u
5   vezi sa Srebrenicom jer će to postati uzorak i za druge enklave.

6   Molim Vas da malo još ovo razjasnite, generale - šta ste mislili da
7   nemate ni mogućnosti niti naređenje?

8   O: Pa, ovo drugo je lako objasniti. Ja nisam imao naređenje da dam
9   pojačanje niti za jednu od enklava, a kamoli za Žepu. A svakako nisam imao na
10   raspolaganju snage. Pretpostavljajući uopće da su države koje su dale svoje
11   ljudstvo uopće bile spremne da se to ljudstvo rasporedi u Žepu. To je odgovor na
12   onaj najbitniji srž zapravo zbog čega sam to rekao.

13   P: Zamolit ću da se pogleda točka 5 u verziji na engleskom. To možemo
14   naći na drugoj stranici u verziji na B/H/S-u. Razgovarali ste sa ministrom o
15   korištenju tuzlanskog aerodroma za izbjeglice koje pristižu iz enklava. I Vi ste
16   tu objasnili da ste zamjenika načelnika štaba poslali, pukovnika Coiffeta,
17   poslali da se pobrine sa ovim da koordinira resurse. Da li se sjećate da ste to
18   uradili?

19   O: Da, da. Sjećam se.

20   P: Da li ste imali određene rezervacije u odnosu na korištenje tog
21   aerodroma?

22   O: Možda bi bilo korisno da Vam kažem nešto malo konteksta. Naime, imali
23   smo jednu pravu katastrofu. Cijela jedna enklava je... to se sve raspalo. Imali
24   smo golemi broj izbjeglica s kojima smo se morali pozabaviti. I to nismo čak ni

25

26

27

28

29

30

1 znali o kojem broju ljudi se radi. Sve što je UNPROFOR, a zapravo i NATO, imao
2 od vojnih sredstava za odvracanje, sve je to na neki način bilo neutralizirano
3 upravo tim prethodnim događajima. Dakle, kao što sam već i rekao, mislim da je
4 to barem to ono što pokušavam reći kada govorim o tome kakva je naša politika i
5 tako dalje. Mislim da se tu o tome radi.

6 Dakle, trebalo je razjasniti kakav je naš pristup u vezi sa enklavama i
7 vidjeti šta su države članice zapravo i voljne i sposobne da urade. Jer je bilo
8 sasvim jasno da ne rade ono što su rekle da će uraditi.

9 Istovremeno, Bošnjaci koriste sve ovo kao priliku da navale na UN. I ne
10 žele pomoći sa ovim izbjeglicama koje su počele da preplavljaju teritorij
11 prešavši linije fronte između bošnjačkih i bosansko-srpskih snaga. Ja sam ih
12 negdje morao smjestiti. Jedini dovoljno veliki prostor koji sam imao na
13 raspolaganju je bio aerodrom u Tuzli. Tamo je bilo vojske koja je mogla
14 postaviti šatore. Međutim, to nije bilo baš jako dobro mjesto za izbjeglice. Na
15 žalost, to je bilo jedino što sam imao na raspolaganju u to vrijeme. Kasnije sam
16 se uglavnom trudio da pokušam da uvjerim Bosance da preuzmu odgovornost za sve
17 te ljude. Ili da barem uzmu dio odgovornosti na sebe. I da prestanu da koriste
18 tih 20.000 ili 30.000 izbjeglica kao bič kojim onda bičuju Ujedinjene narode.

19 P: Zamolit ću sada da pogledamo tačku 6. To je na drugoj stranici u
20 verziji na engleskom a i u verziji na B/H/S-u. Tu se spominje da su: "I premijer
21 i ministar Muratović izrazili zabrinutost o neprovjerenim izvještajima o žrtvama

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na području Srebrenice, a naročito o silovanju mladih žena /?u/ Vlasenici i
2 ubivstvu izbjeglica, punog autobusa ljudi. Kasnije se također spominje što su
3 zabrinuti zbog toga što su čuli izvještaje da su izbjeglice bile razdvajane. Da
4 su muškarci između 60 i 16 godina bili odvajani i slani na različite lokacije."

5 Generale, sastanak je održan 13. jula u 14.20h. Recite da li se sjećate
6 kada ste prvi put čuli izvještaj o tim strahotama, tim zlodjelima koja su se
7 dogodila nakon pada te enklave?

8 O: Pa, ne. Ne sjećam se konkretno tako nečeg. Ovo je vjerojatno jedan od
9 prvih, možda i prvi takav izvještaj iz bošnjačkih izvora koji sam dobio u
10 ranijim jutarnjim satima toga dana, koji je stigao u Sarajevo.

11 P: Ukoliko bismo sada spustili do paragrafa 9 u verziji na engleskom. U
12 verziji na B/H/S-u, to je na sljedećoj stranici. U prvom redu te točke 9, tu
13 naime Vi govorite o tome da ste se pozabavili problemom prebacivanja elemenata
14 MNB-a gore iz područja Tomislavgrada do Kreševa i Tarčina. Prvo, recite šta je
15 taj MNB?

16 O: MNB je multinacionalna brigada. Riječ je o nečem što je dio i pod
17 komandom same baze. Naime, radilo se o snagama za brzu reakciju. To su bile
18 snage koje su formirane nakon bombardiranja 25. i 26. maja kada sam formirao
19 dvije jedinice, jednu britansku i jednu francusku, koristeći se ljudstvom iz
20 oklopnih pješadijskih bataljona iz područja našeg djelovanja. Oni su dobili
21 zadatak da borbena gotovost njihova bude takva da mogu bilo kog trenutka krenuti
22 u pokret, djelovati u svim područjima i u područjima drugih jedinica. I tako da
23 imam određene snage pod mojom komandom direktno. Britanci su odmah pojačali

24

25

26

27

28

29

30

1 svoje jedinice čim sam ja formirao te snage, a negdje sredinom juna je Vijeće
2 sigurnosti donijelo jednu rezoluciju kojom su uvedene takve snage za hitne
3 odgovore i to u svrhu bolje zaštite UNPROFOR-a, ako se... ako dobro pamtim kako
4 je to bilo formulirano.

5 Francuzi su također pripremili neke dodatne snage koje su se počele
6 raspoređivati tokom juna i neke od njih se, evo tu vidimo, pojavljuju u južnom
7 dijelu Bosne i Hercegovine.

8 P: Kakva je bila razlika između snaga za brzo djelovanje i MNB-a?

9 O: Pa, snage za hitno ili brzo djelovanje, to je bilo nešto više od te
10 višenacionalne, multinacionalne brigade. Bila je to jedna artiljerijska grupa,
11 tu je bila jedna mobilna brigada. Oni su bili, da tako nekako kažem, odvojeni od
12 UNPROFOR-a.

13 P: Tokom ovog perioda kada je padala enklava Srebrenice, u kojem stupnju
14 operativnosti su bile te snage za brzu reakciju?

15 O: Pa, nisu bile niti razmještene niti potpuno operativne u toj fazi.

16 P: Da li ste naišli na bilo kakav otpor ili sumnjičavost bilo koje od
17 zaraćenih strana u vezi sa tim snagama za brzo reagovanje?

18 O: Federacija je bila sumnjičava jer su oni smatrali da se one mogu
19 koristiti protiv njih. Mislim da uglavnom u toj fazi su bosanski Srbi bili manje
20 zabrinuti zbog njih jer su mislili da mogu da kontrolišu UNPROFOR tako što će
21 uzimati taoce, i na sličan način.

22 P: Generale, kako ste Vi gledali na te snage za brzo reagovanje?

23 O: Ako sam ja trebao da koristim te snage, oni protiv kojih sam htio da
24 ih koristim, morali su da shvate da ja o tome ne odlučujem, jer bi inače mogli

25

26

27

28

29

30

1 da ih neutraliziraju tako što bi uzeli taoce i na sličan način. Prema tome bilo
2 je vrlo važno da se zna da te snage treba shvatati kao snage odvojene od
3 UNPROFOR-a, i snage koje su pod drugom komandom.

4 P: U ovom dokumentu se pominje da se multinacionalne brigade prebace na
5 sjever zemlje. Da li je to bilo uopšte u vezi sa događajima u Srebrenici?

6 O: Ne. To smo mi pokušavali da stignemo na to ratište i da shvatimo što
7 se dešava jer nismo još bili u cijelosti raspoređeni na tom ratištu.

8 P: Pa kako biste onda opisali Vašu sposobnost u tom periodu u odnosu na
9 srebreničku enklavu koja je bila napadnuta? Na koji način ste mogli da koristite
10 te multinacionalne brigade ili snage za brzo reagovanje?

11 O: Pa ja to ne bih mogao koristiti u tim okolnostima čak i da sam bio
12 tamo. A drugo, čak i da su one bile tamo, ne bismo bili u mogućnosti da stignemo
13 do Srebrenice sa snagama koje su nam bile na raspolaganju u vremenu koje nam je
14 bilo na raspolaganju.

15 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, vidim da smo se
16 sada približili kraju današnjeg dana. Mislim da bi ovo bio dobar trenutak da se
17 zaustavimo. Ja sada prelazim na jedno drugo područje, ako je to moguće.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Približavamo se kraju zasjedanja. Kakva
19 je situacija? Kada će general moći da se vrati?

20 G. THAYER: [simultani prevod] Pa, general je na raspolaganju da
21 nastavimo sa radom sutra i ostatak sedmice.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A, shvatam. Znači, imat ćemo generala
23 kao svjedoka do kraja sedmice? Uredu. To je dobro.

24 Sutra, generale, radimo poslijepodne.

25 SVJEDOK: [simultani prevod] Hvala lijepo.

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Završavamo sa radom do sutra

27

28

29

30

1 poslijepodne u 14h. Hvala Vam.

2 ...Sjednica je završena u 13.44h.

3 Nastavak zakazan za utorak,

4 06.11.2007. u 14.15h.

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

ponedjeljak, 05.11.2007.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.